

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2016)0485

Sytuacja w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2015 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej w 2015 r. (2016/2009(INI))

(2018/C 238/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE) oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 grudnia 2000 r. (Karta), ogłoszoną w dniu 12 grudnia 2007 r. w Strasburgu, która weszła w życie wraz z Traktatem z Lizbony w grudniu 2009 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1948 r.,
- uwzględniając traktaty ONZ dotyczące ochrony praw człowieka i podstawowych wolności oraz orzecznictwo organów traktatowych ONZ,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, przyjętą w Nowym Jorku w dniu 13 grudnia 2006 r. i ratyfikowaną przez UE w dniu 23 grudnia 2010 r.,
- uwzględniając uwagi końcowe przyjęte w październiku 2015 r. przez Komitet Praw Osób Niepełnosprawnych,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka, przyjętą w Nowym Jorku w dniu 20 listopada 1989 r.,
- uwzględniając następujące uwagi ogólne Komitetu Praw Dziecka ONZ: nr 6 (2005) w sprawie traktowania dzieci pozbawionych opieki i odseparowanych, przebywających poza krajem pochodzenia, nr 7 (2005) w sprawie realizacji praw dziecka w okresie wczesnego dzieciństwa, nr 9 (2006) w sprawie praw dzieci niepełnosprawnych, nr 10 (2007) w sprawie praw dzieci wobec wymiaru sprawiedliwości ds. nieletnich, nr 12 (2009) w sprawie prawa dziecka do bycia wysłuchanym, nr 13 (2011) w sprawie prawa dziecka do wolności od wszelkich form przemocy i nr 14 (2013) w sprawie prawa dziecka do uwzględniania przede wszystkim jego dobra,

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r. (konwencja CEDAW) oraz pekińską platformę działania, swoją rezolucję z dnia 25 lutego 2014 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet ⁽¹⁾, rezolucję z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie komunikatu Komisji pt. „Położenie kresu okaleczaniu żeńskich narządów płciowych” ⁽²⁾ oraz konkluzje Rady z dnia 5 czerwca 2014 r. w sprawie zapobiegania i zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym okaleczania żeńskich narządów płciowych,
- uwzględniając Konwencję ONZ z 1951 r. i protokół do niej z 1967 r. dotyczące statusu uchodźców,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję o ochronie praw wszystkich pracowników migrujących i członków ich rodzin z 1990 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ z 1949 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji,
- uwzględniając zalecane zasady i wytyczne OHCHR w sprawie praw człowieka na granicach międzynarodowych,
- uwzględniając sprawozdanie przedstawione w dniu 22 lipca 2014 r. przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. wspierania prawdy, sprawiedliwości, zadośćuczynienia i gwarancji niepowtórzenia,
- uwzględniając regionalną strategię wdrażania międzynarodowego planu działania z Madrytu z 2002 r. w zakresie starzenia się,
- uwzględniając zasady odnoszące się do statusu krajowych instytucji powołanych do ochrony i promowania praw człowieka („zasady paryskie”), załączone do rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ 48/134,
- uwzględniając Europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC), orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, zwłaszcza w sprawach 18766/11 i 36030/11, oraz konwencje, zalecenia, rezolucje i sprawozdania Zgromadzenia Parlamentarnego, Komitetu Ministrów, Komisarza Praw Człowieka i Komisji Weneckiej Rady Europy,
- mając na uwadze Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska),
- uwzględniając Konwencję ramową Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych i Europejską kartę języków regionalnych lub mniejszościowych,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1985 (2014) w sprawie sytuacji i praw mniejszości narodowych w Europie,
- uwzględniając Kartę nauczania w zakresie demokratycznego obywatelstwa i praw człowieka Rady Europy,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0126.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0105.

⁽³⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/54/WE z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie audiowizualnych usług medialnych ⁽⁷⁾ oraz wyniki przeprowadzonych przez Komisję konsultacji społecznych, które odbyły się w lipcu i wrześniu 2015 r.,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępującą decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW ⁽⁸⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującą decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW ⁽⁹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając dyrektywy dotyczące praw procesowych osób podejrzanych lub oskarżonych w postępowaniu karnym,
- uwzględniając pakiet w zakresie ochrony danych przyjęty w grudniu 2015 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1624 z dnia 14 września 2016 r. ⁽¹¹⁾ ustanawiające Europejską Straż Graniczną i Przybrzeżną oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. ⁽¹²⁾ (dyrektywa w sprawie procedur azylowych),
- uwzględniając konkluzje prezydencji ze szczytu Rady Europejskiej w Barcelonie w dniach 15–16 marca 2002 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 378 z 24.12.2013, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 101 z 15.4.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 335 z 17.12.2011, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 251 z 16.9.2016, s. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 180 z 29.6.2013, s. 60.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając europejski pakt na rzecz równości płci na lata 2011–2020 przyjęty w ramach konkluzji Rady w dniu 7 marca 2011 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 czerwca 2011 r. w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem,
- uwzględniając konkluzje Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dni 5 i 6 czerwca 2014 r. w sprawie polityki integracji imigrantów w Unii Europejskiej,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 czerwca 2015 r. w sprawie równości szans w wynagrodzeniu dla kobiet i mężczyzn: zlikwidowanie różnicowania emerytur ze względu na płeć,
- uwzględniając oświadczenie trzech kolejnych prezydencji UE w sprawie równouprawnienia płci z dnia 7 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady dotyczące równouprawnienia osób LGBTI przyjęte dnia 16 czerwca 2016 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie planu działania dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019,
- uwzględniając deklarację w sprawie promowania – poprzez edukację – postaw obywatelskich oraz wspólnych wartości, którymi są wolność, tolerancja i niedyskryminacja (deklaracja paryska),
- uwzględniając wytyczne – przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych w dniu 24 czerwca 2013 r. – w celu promowania i ochrony korzystania z wszystkich praw człowieka przez lesbijki, gejów, osoby biseksualne, transpłciowe i interseksualne (LGBTI),
- uwzględniając wytyczne Unii Europejskiej w sprawie obrońców praw człowieka,
- uwzględniając badanie Eurobarometru pt. „Dyskryminacja w UE w 2015 r.”,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158) oraz konkluzje Rady pt. „Zapewnienie przestrzegania zasad państwa prawa”,
- uwzględniając „Wykaz działań na rzecz postępów w zakresie równouprawnienia osób LGBTI” Komisji Europejskiej,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 2015 r. w sprawie równości mężczyzn i kobiet w Unii Europejskiej, (SWD(2016)0054),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Plan działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich” (COM(2016)0377),
- uwzględniając strategię „Europa 2020”, w szczególności jej cele dotyczące ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- uwzględniając publikację OECD i Unii Europejskiej zatytułowaną „Wskaźniki integracji imigrantów za 2015 r. – Adaptowanie się” („Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In”),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Inwestycje społeczne na rzecz wzrostu i spójności” (COM(2013)0083) oraz jej zalecenie 2013/112/UE z dnia 20 lutego 2013 r. zatytułowane „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji”,
- uwzględniając opublikowane przez Komisję w dniu 29 maja 2013 r. sprawozdanie z postępów w osiąganiu celów barcelońskich zatytułowane „Rozwój struktur opieki nad dziećmi w Europie na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2013)0322),

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając strategię UE na rzecz wyeliminowania handlu ludźmi na lata 2012–2016 (COM(2012)0286), szczególnie przepisy dotyczące finansowania prac nad wytycznymi w zakresie systemów ochrony dzieci oraz wymiany dobrych praktyk,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów do 2020 r.” (COM(2011)0173) i konkluzje Rady Europejskiej z dnia 24 czerwca 2011 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Postępy we wdrażaniu krajowych strategii integracji Romów” (COM(2013)0454),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji ze stosowania Karty praw podstawowych UE za 2015 r. (COM(2016)0265) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze,
- uwzględniając „Sprawozdanie na temat Obywatelstwa UE za 2013 r. – Prawa i przyszłość obywateli Unii” (COM(2013)0269),
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie oceny wdrażania unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów i zalecenia Rady w sprawie skutecznych środków integracji Romów w państwach członkowskich – 2016 (COM(2016)0424),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji na temat walki z korupcją (COM(2014)0038),
- uwzględniając europejski program w zakresie migracji (COM(2015)0240),
- uwzględniając europejską agendę bezpieczeństwa (COM(2015)0185),
- uwzględniając konkluzje z dorocznego sympozjum dotyczącego praw podstawowych z 2015 r.,
- uwzględniając wyniki konsultacji społecznych wykorzystane w dorocznym sympozjum na temat praw podstawowych, które odbyło się w 2016 r. i którego temat przewodni brzmiał „Pluralizm mediów i demokracja”,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426),
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący przystąpienia UE do konwencji stambulskiej Rady Europy,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie postępów w realizacji krajowych strategii integracji Romów ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie unijnego planu przeciwdziałania homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową ⁽²⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje dotyczące równouprawnienia płci,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 września 2013 r. w sprawie problemu pozostawianych bez opieki małoletnich w UE ⁽³⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie praw podstawowych i praw człowieka, a w szczególności najnowszą z nich, z dnia 8 września 2015 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw podstawowych w Unii Europejskiej (2013–2014) ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0594.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0062.

⁽³⁾ Dz.U. C 93 z 9.3.2016, s. 165.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0286.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając swoje rezolucje w sprawie migracji, w szczególności najnowszą z nich, z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji w regionie Morza Śródziemnego oraz potrzeby opracowania całościowego podejścia UE do migracji ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 czerwca 2005 r. w sprawie ochrony mniejszości i polityki walki z dyskryminacją w rozszerzonej Europie ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie 25. rocznicy przyjęcia Konwencji ONZ o prawach dziecka ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 września 2013 r. w sprawie języków europejskich zagrożonych wymarciem oraz różnorodności językowej w Unii Europejskiej ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Romów – antycyganizm w Europie i uznanie przez UE dnia pamięci o ludobójstwie Romów podczas drugiej wojny światowej ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie Karty praw podstawowych UE: standardy określające wolność mediów w UE ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2016 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące ustanowienia unijnego mechanizmu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych ⁽⁷⁾,
- uwzględniając decyzję Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zamykającą dochodzenie z własnej inicjatywy OI/8/2014/AN wobec Komisji Europejskiej,
- uwzględniając opinię 2/2013 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) dotyczącą projektu porozumienia w sprawie przystąpienia UE do EKPC,
- uwzględniając decyzje i orzecznictwo TSUE oraz orzecznictwo krajowych trybunałów konstytucyjnych, dla których Karta stanowi jeden z punktów odniesienia w interpretacji prawa krajowego, a w szczególności sprawy C-83/14, C-360/10, C-70/10, C-390/12, C-199/12, C-200/12, C-201/12, C-404/15, C-659/15, C-362/14,
- uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej za rok 2016 dotyczące praw podstawowych,
- uwzględniając podręcznik Agencji Praw Podstawowych dotyczący prawa europejskiego w dziedzinie praw dziecka (2015 r.),
- uwzględniając studium Agencji Praw Podstawowych pt. „Wymiar sprawiedliwości przyjazny dziecku – opinie i doświadczenia specjalistów dotyczące udziału dzieci w postępowaniach cywilnych i karnych w 10 państwach członkowskich UE” (z 2015 r.),
- uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej pt. „Przemoc wobec dzieci niepełnosprawnych: prawodawstwo, polityki i programy w UE” (z 2015 r.),
- uwzględniając badanie przeprowadzone przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej na temat doświadczeń osób LGBT (z 2013 r.), jej sprawozdanie „Bycie osobą trans w Unii Europejskiej – Analiza porównawcza danych zgromadzonych w ramach badania UE na temat osób LGBT” (z 2014 r.) oraz jej artykuł o sytuacji osób interseksualnych pod względem praw podstawowych (z 2015 r.),

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0102.

⁽²⁾ Dz.U. C 124 E z 25.5.2006, s. 405.

⁽³⁾ Dz.U. C 289 z 9.8.2016, s. 57.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 93 z 9.3.2016, s. 52.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 328 z 6.9.2016, s. 4.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 55 z 12.2.2016, s. 33.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0409.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej zatytułowane „Przemoc wobec kobiet: ankieta ogólnoeuropejska”,
  - uwzględniając badanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej zatytułowane „Antysemityzm – przegląd danych dostępnych w Unii Europejskiej, 2004–2015”,
  - uwzględniając porównawczą analizę prawną Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej dotyczącą ochrony przed dyskryminacją ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową i cechy płciowe w UE,
  - uwzględniając sprawozdania Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na temat mniejszości i dyskryminacji oraz Romów,
  - uwzględniając wskaźnik równouprawnienia płci za 2015 r. opracowany przez Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) oraz sprawozdanie EIGE również z 2015 r. pt. „Godzenie życia zawodowego, rodzinnego i prywatnego w Unii Europejskiej: przegląd polityki”,
  - uwzględniając sporządzone przez EIGE „Studium wskazujące i mapujące dostępne dane i zasoby w zakresie przemocy seksualnej wobec kobiet w UE”,
  - uwzględniając sprawozdanie sytuacyjne Europolu z 2016 r. w sprawie handlu ludźmi w UE,
  - uwzględniając sprawozdanie Eurostatu z 2015 r. pt. „Handel ludźmi”,
  - uwzględniając badania Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) pt. „Czas pracy i równowaga między życiem zawodowym a prywatnym w perspektywie całego życia” (z 2013 r.), „Opieka nad dziećmi i osobami niesamodzielnymi: Wpływ na karierę młodych pracowników” (z 2013 r.) oraz „Praca i opieka: środki służące godzeniu pracy ze sprawowaniem opieki w czasach zmiany demograficznej” (z 2015 r.),
  - uwzględniając opracowanie Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z maja 2015 r. pt. „Równouprawnienie płci w zatrudnieniu i pracy – dyrektywa 2006/54/WE, ocena realizacji w Europie”,
  - uwzględniając studium Dyrekcji Generalnej Parlamentu Europejskiego ds. Polityki Wewnętrznej Unii Europejskiej pt. „Dyskryminacja powstająca na styku płci i niepełnosprawności”,
  - uwzględniając wysłuchanie na temat praw podstawowych, które miało miejsce przed Komisją Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 16 czerwca 2016 r.,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz opinie Komisji Spraw Konstytucyjnych, Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz Komisji Petycji (A8-0345/2016),
- A. mając na uwadze kluczowe znaczenie ochrony wszystkich praw podstawowych; mając na uwadze, że Karta praw podstawowych Unii Europejskiej została w pełni włączona do Traktatów; mając też na uwadze, że do naruszeń praw podstawowych dochodzi również w UE i państwach członkowskich, na co wskazują sprawozdania Komisji Europejskiej, Agencji Praw Podstawowych (FRA), Rady Europy, ONZ i organizacji pozarządowych;
- B. mając na uwadze, że Unia Europejska jest wspólnotą opartą na takich wartościach jak poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości i praworządności, jak również poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości;
- C. mając na uwadze, że praworządność stanowi rdzeń europejskiej liberalnej demokracji i jest jedną z podstawowych zasad UE, wynikającą z wspólnych tradycji konstytucjonalizmu wszystkich państw członkowskich, oraz mając na uwadze, że przestrzeganie zasad praworządności stanowi warunek konieczny ochrony praw podstawowych i zobowiązań określonych w Traktatach i w prawie międzynarodowym;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- D. mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie powinny przestrzegać tych wartości i egzekwować je we wszystkich działaniach podejmowanych w celu sprostania dzisiejszym wyzwaniom; mając na uwadze, że sposób, w jaki praworządność realizowana jest na szczeblu krajowym, odgrywa kluczową rolę w zagwarantowaniu wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi i ich systemami prawnymi; mając na uwadze, że zgodnie z art. 17 TUE Komisja musi zapewnić stosowanie Traktatów;
- E. mając na uwadze, że instytucje UE wszczęły już procedury w celu rozwiązania tzw. dylematu kopenhaskiego; mając na uwadze, że niedawne wydarzenia pokazały, że instrumenty i procedury mające na celu zapewnienie pełnego i poprawnego stosowania zasad i wartości zapisanych w Traktatach muszą zostać poddane przeglądowi i zintegrowane oraz że należy stworzyć skuteczny mechanizm służący usunięciu pozostałych niedociągnięć i zagwarantowaniu przestrzegania zasad i wartości zapisanych w Traktatach w całej Unii; mając na uwadze, że mechanizm ten powinien być oparty na dowodach, powinien być obiektywny, niedyskryminacyjny, powinien gwarantować ocenę na takich samych warunkach, przestrzegać zasad pomocniczości, konieczności i proporcjonalności, jak również mieć zastosowanie do państw członkowskich i instytucji unijnych, opierając się na podejściu stopniowym, obejmującym sferę prewencyjną i naprawczą;
- F. mając na uwadze, że Unia Europejska jest zobowiązana do poszanowania wolności i pluralizmu mediów, jak również prawa do informacji i swobody wypowiedzi, zapisanych w Karcie praw podstawowych i w EKPC;
- G. mając na uwadze, że migracja jest częścią teraźniejszości i przyszłości UE, stanowi jedno z największych wyzwań naszych czasów, gdyż odwołuje się do międzynarodowych zobowiązań humanitarnych UE i jej państw członkowskich, a z przyczyn demograficznych stanowi szansę, oraz że wymaga dalekowszeregowego rozwiązania zarówno pod względem krótko-, jak i średnioterminowego zarządzania kryzysowego oraz długoterminowych strategii politycznych mających na celu integrację i włączenie społeczne;
- H. mając na uwadze, że prawo do azylu jest zagwarantowane w Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z 1951 r. i w protokole do niej z dnia 31 stycznia 1967 r. oraz w Karcie;
- I. wyraża ubolewanie, że w okresie od września do grudnia 2015 r. Komisja przyjęła 48 decyzji dotyczących uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego ze względu na niepełną transpozycję i niepełne wdrożenie przez państwa członkowskie wspólnego europejskiego systemu azylowego;
- J. mając na uwadze, że według Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji w 2015 r. co najmniej 3 771 osób zmarło lub zaginęło, próbując dostać się do bezpiecznego miejsca w Europie, co daje łączną liczbę ponad 30 000 zaginionych i ofiar śmiertelnych w ciągu ostatnich 20 lat;
- K. mając na uwadze, że akty terroryzmu stanowią jedno z najpoważniejszych naruszeń podstawowych praw i wolności; mając na uwadze, że konieczne są odpowiednie narzędzia, aby chronić obywateli i mieszkańców UE oraz zdecydowanie reagować na takie naruszenia i zwalczać je zgodnie z zasadami praworządności;
- L. mając na uwadze, że morderstwo ośmiu dziennikarzy w siedzibie magazynu satyrycznego „Charlie Hebdo” dnia 7 stycznia 2015 r. stanowiło próbę zamachu na wolność mediów, wolność słowa i wolność sztuki w UE;
- M. mając na uwadze, że we wszystkich środkach podejmowanych przez państwa członkowskie i UE konieczne jest przestrzeganie praw podstawowych i wolności obywatelskich, w tym prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawa do wolności i bezpieczeństwa, prawa do ochrony danych osobowych, zasady domniemania niewinności, prawa do obrony, prawa do skutecznego środka prawnego i uczciwego procesu, wolności wypowiedzi i informacji oraz wolności myśli, sumienia i wyznania; mając na uwadze, że skuteczny demokratyczny nadzór nad środkami bezpieczeństwa ma podstawowe znaczenie; mając na uwadze, że bezpieczeństwo obywateli europejskich musi oznaczać ochronę ich praw i wolności; mając na uwadze, że te dwie zasady stanowią dwie strony tego samego medalu;
- N. mając na uwadze, że wszelkie ograniczenia praw i wolności uznanych w Karcie podlegają zasadzie proporcjonalności i konieczności zgodnie z art. 52 Karty;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- O. mając na uwadze, że kompetencje państw członkowskich muszą być przestrzegane w odniesieniu do służb wywiadowczych zgodnie z art. 72 TFUE;
- P. mając na uwadze, że dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego⁽¹⁾, a w szczególności jej art. 15 ust. 1 stanowi, że państwa członkowskie nie mogą nakładać na usługodawców świadczących usługi transmisji, przechowywania i hostingu ogólnego obowiązku nadzorowania informacji, które ci przekazują lub przechowują, ani ogólnego obowiązku aktywnego poszukiwania faktów i okoliczności wskazujących na nieprawą działalność;
- Q. mając na uwadze, że według Komisji każdego roku w UE 75 milionów ludzi pada ofiarą przestępstw;
- R. mając na uwadze, że handel ludźmi jest poważnym przestępstwem, popełnianym często w ramach przestępczości zorganizowanej, które stanowi poważne naruszenie godności ludzkiej i jedną z najgorszych form naruszenia praw podstawowych, w nieproporcjonalnym stopniu wpływa na kobiety i dziewczęta, a także jest wyraźnie zakazane na mocy Karty;
- S. mając na uwadze, że handel ludźmi do celów wykorzystywania seksualnego jest nadal najbardziej rozpowszechnioną formą tego naruszenia; mając na uwadze, że 76 % zarejestrowanych ofiar w UE stanowią kobiety; mając na uwadze, że 70 % zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi w UE to obywatele Unii;
- T. mając na uwadze, że dyrektywa 2011/36/UE wprowadza wspólne przepisy uwzględniające kwestie związane z pomocą w celu lepszego zapobiegania przestępczości związanej z handlem ludźmi i ochrony ofiar;
- U. mając na uwadze, że handel ludźmi i przemyt osób to dwa bardzo różne zjawiska, między którymi może jednak w niektórych przypadkach istnieć związek;
- V. mając na uwadze, że dyskryminacja, rasizm, ksenofobia, nawoływanie do nienawiści i przestępstwa motywowane nienawiścią o podłożu rasistowskim lub ksenofobicznym bądź uprzedzeniami ze względu na religię lub przekonania, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną lub tożsamość płciową zagrażają podstawowym wartościom UE i jej państw członkowskich; mając na uwadze, że nasila się mowa nienawiści wśród sił politycznych, a w dużych grupach ludności wzmagają się ksenofobia i innego rodzaju uprzedzenia, szerzone również za pośrednictwem internetu; mając na uwadze, że walka z dyskryminacją, rasizmem i ksenofobią ma kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o zapewnienie poszanowania europejskich wartości takich jak tolerancja, różnorodność i wzajemny szacunek;
- W. mając na uwadze, że ludzie mogą być narażeni na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminację krzyżową; mając na uwadze, że polityki ukierunkowane na jeden powód dyskryminacji powinny zwracać uwagę na sytuację konkretnych grup, które mogą paść ofiarą dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie, w tym między innymi ze względu na wiek, rasę, wyznanie, orientację seksualną, płeć czy niepełnosprawność;
- X. mając na uwadze, że równość kobiet i mężczyzn jest podstawową zasadą UE oraz że wszelkie przejawy dyskryminacji ze względu na płeć są zabronione;
- Y. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet stanowi naruszenie praw podstawowych, które dotyka wszystkich warstw społecznych, niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia, dochodów, pozycji społecznej czy kraju pochodzenia lub zamieszkania; mając na uwadze, że brak równości kobiet i mężczyzn oraz stereotypy płciowe zwiększają ryzyko przemocy i innych form wyzysku oraz utrudniają pełne uczestnictwo kobiet we wszystkich dziedzinach życia;
- Z. mając na uwadze, że z badania FRA poświęconego przemocy wobec kobiet wynika, że od momentu ukończenia 15 roku życia jedna na trzy kobiety doświadczyła przemocy fizycznej lub seksualnej, jedna na dziesięć kobiet doświadczyła jakiejś formy przemocy seksualnej, a jedna na dwadzieścia kobiet została zgwałcona po osiągnięciu tego wieku;
- AA. mając na uwadze, że w wielu miejscach nadal panuje „ciche przyzwolenie” na przemoc ze względu na płeć i przemoc wobec kobiet, a ofiary często nie zgłaszają tego na policji ze względu na brak zaufania do władz; mając na uwadze, że konieczne jest podejście „zero tolerancji”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- AB. mając na uwadze, że prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne należą do kompetencji państw członkowskich; mając na uwadze, że UE może jednak przyczynić się do propagowania wśród państw członkowskich najlepszych praktyk;
- AC. mając na uwadze, że konieczne jest zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej, w tym w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego niezależnie od sytuacji ekonomicznej i geograficznej czy niepełnosprawności kobiety;
- AD. mając na uwadze, że dzieci są przyszłością naszego społeczeństwa, a my jesteśmy odpowiedzialni za ich terażniejszość; mając na uwadze, że zgodnie z art. 14 Karty najlepszym sposobem przekazywania wartości takich jak pokój, tolerancja, współlistnienie, równość, sprawiedliwość i poszanowanie praw człowieka są metody edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej;
- AE. mając na uwadze, że telefony zaufania dla dzieci, serwisy informacyjne i podobne narzędzia są przydatnymi mechanizmami uwrażliwiania na przypadki naruszania praw dzieci, wskazywania zainteresowanym właściwych organów i zgłaszania naruszeń;
- AF. mając na uwadze, że transmitowanie na żywo wykorzystywania seksualnego dzieci nie jest już nowym zjawiskiem, a stałym elementem rzeczywistości; mając na uwadze, że dzieci narażone są na szkody w wyniku uwodzenia przez internet i nagabywania w celach seksualnych, co w najpoważniejszych przypadkach może prowadzić do zmuszania do czynności seksualnych i innych form wykorzystywania, oraz że nie uczyniono dostatecznie dużo, aby zapobiegać niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych za sprawą programów edukacyjnych i zacieśnić współpracę wymiarów sprawiedliwości państw członkowskich w celu zwalczania siatek pedofilskich;
- AG. mając na uwadze, że prawo do poszanowania prywatności i do ochrony danych osobowych jest szczególnie ważne w odniesieniu do dzieci, które stanowią najbardziej bezbronną część społeczeństwa;
- AH. mając na uwadze, że w myśl art. 37 Konwencji o prawach dziecka i zasady nadrzędnego interesu dziecka dzieci bez opieki lub odseparowane od rodziców nie powinny być zasadniczo zatrzymywane oraz że należy dopilnować, by były umieszczane w bezpiecznym środowisku zapewniającym wszelką konieczną ochronę, opiekę zdrowotną i edukację;
- AI. mając na uwadze, że poszanowanie praw osób należących do mniejszości jest jedną z podstawowych zasad UE; mając na uwadze, że skuteczna ochrona praw mniejszości wymaga wzmocnienia; mając na uwadze, że w obliczu nasilającej się fali populizmu i ekstremizmu należy propagować współlistnienie i poszanowanie mniejszości; mając na uwadze, że mniejszości wnoszą wkład w bogactwo i różnorodność Europy; mając na uwadze, że kryzys migracyjny spowodował nieufność i nasilenie się nienawiści wobec społeczności mniejszościowych w Europie;
- AJ. mając na uwadze, że w sprawozdaniu za rok 2016 poświęconym prawom podstawowym FRA ustaliła, że dyskryminacja i nastroje antycygańskie nadal stanowią wyzwanie dla skutecznej integracji Romów; mając na uwadze, że z badania Eurobarometru z 2015 r. w sprawie dyskryminacji wynika, że pochodzenie etniczne stanowi najpowszechniejszy powód dyskryminacji;
- AK. mając na uwadze, że zarówno pojedyncze osoby o pochodzeniu romskim, jak i grupy takich osób w Europie spotykają się w życiu codziennym z przejawami antycygańskości, regularnych uprzedzeń, rasizmu, nietolerancji, wrogości, dyskryminacji i wykluczenia społecznego; mając na uwadze, że segregacja dzieci romskich w szkolnictwie pozostaje stałym problemem w większości państw członkowskich; mając na uwadze, że dyskryminacja Romów na rynku pracy utrudnia im wydostanie się z zakłętego kręgu ubóstwa;
- AL. mając na uwadze, że art. 8, 9, 10, 19 i 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, jak i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE uznają znaczenie podstawowych praw społecznych, co oznacza, że prawa te, a w szczególności prawa do tworzenia związków zawodowych, do strajku, zrzeszania się i do zgromadzeń, muszą być chronione tak, jak pozostałe prawa podstawowe uznane w Karcie;
- AM. mając na uwadze, że tylko 27 % mieszkańców Unii zna jednakowy dla całej UE numer alarmowy 112 i jak dotąd nie wszyscy mają do niego dostęp;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

- AN. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie mają obowiązek ochrony wszystkich osób, w tym osób LGBTI, przed wszelkimi rodzajami dyskryminacji i przemocy; mając na uwadze, że każdy przejaw dyskryminacji i przemocy ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową powinien być potępiany;
- AO. mając na uwadze, że według przeprowadzonych przez FRA badań przeważające negatywne postawy społeczne i stereotypy stanowią główną przeszkodę w zwalczaniu dyskryminacji i przestępstw z nienawiści wobec osób LGBTI;
- AP. mając na uwadze, że według badania FRA najwyższy poziom dyskryminacji, przemocy i szykanowania wśród grup LGBTI odnotowano wśród osób transpłciowych;

Ochrona praw podstawowych i godności ludzkiej

1. przypomina, że godność ludzka jest nienaruszalnym fundamentem wszystkich praw podstawowych, że nie powinna podlegać instrumentalizacji oraz że w ramach wszystkich inicjatyw UE należy dążyć do jej poszanowania i ochrony; wzywa do uświadamiania obywatelom UE przyrodzonego charakteru godności każdego człowieka w celu osiągnięcia bardziej humanitarnego i sprawiedliwego społeczeństwa;
2. potępia wszelkie formy dyskryminacji i przemocy w UE wobec kogokolwiek, jako że stanowią one bezpośrednie pogwałcenie godności człowieka;
3. ponownie wzywa do poszanowania godności u schyłku życia; przypomina, że kara śmierci jest niezgodna z podstawowymi wartościami UE;
4. mając na uwadze, że przystąpienie Unii do EKPC stanowi zobowiązanie traktatowe na mocy art. 6 ust. 2 TUE, zaznacza, że zwiększyłyby to ochronę praw podstawowych w UE, i oczekuje jak najszybszego usunięcia przeszkód natury prawnej stojących na drodze do przystąpienia do tej konwencji;

Praworządność

5. podkreśla, że prawa podstawowe są powszechne i niepodzielne i zawsze mają charakter komplementarny oraz że należy zatem ustalić właściwą równowagę między prawami wszystkich osób w bogatym i różnorodnym społeczeństwie; podkreśla, że ważne jest zapewnienie pełnego wdrożenia zasad, o których mowa w art. 2 Karty praw podstawowych zarówno w prawie unijnym, jak i krajowym; wzywa Komisję do wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, ilekroć państwo członkowskie naruszy postanowienia Karty podczas wdrażania prawodawstwa UE;
6. przypomina, że w relacjach ze światem zewnętrznym Unia powinna przyczynić się do ochrony praw podstawowych; wzywa instytucje UE do zagwarantowania wysokiego poziomu ochrony tych praw w relacjach międzynarodowych, a także w ramach wewnętrznych polityk o zewnętrznych skutkach;
7. przypomina, że kluczowe znaczenie ma zapewnienie pełnego poszanowania wspólnych wartości europejskich zapisanych w art. 2 TUE zarówno w prawie unijnym, jak i krajowym, a także w politykach publicznych i ich realizacji; uważa, że w celu ochrony praworządności wszystkie zainteresowane podmioty na szczeblu krajowym muszą zwiększyć swoje wysiłki na rzecz przestrzegania i wzmocnienia zasad praworządności; zauważa, że skuteczne, niezależne i bezstronne sądownictwo ma podstawowe znaczenie dla praworządności;
8. zwraca uwagę, że regularna wymiana informacji – z instytucjami UE oraz między państwami członkowskimi – opartych na obiektywnych kryteriach i ocenach kontekstowych mogłaby złagodzić problemy w sferze praworządności lub zapobiegać im w przyszłości; ponawia apel o ustanowienie unijnego paktu na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych, który powinien obejmować roczne sprawozdanie z zaleceniami dla poszczególnych krajów; uważa, że sprawozdanie to należy sporządzić, korzystając z różnych źródeł, w tym ze sprawozdań FRA, Rady Europy i ONZ, oraz że powinno ono zawierać i uzupełniać istniejące instrumenty, takie jak tablica wyników wymiaru sprawiedliwości, i zastąpić mechanizm współpracy i weryfikacji dla Rumunii i Bułgarii;
9. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Rada organizuje systematyczne debaty w sprawie praworządności; uważa, że pakt unijny powinien połączyć ramy praworządności Komisji i dialog Rady na temat praworządności w jeden instrument Unii i że Rada powinna prowadzić dyskusję na podstawie rocznego sprawozdania zawierającego zalecenia dla poszczególnych krajów;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

10. przypomina, że prawa podstawowe powinny stanowić część oceny skutków w odniesieniu do wszystkich wniosków ustawodawczych;
11. podkreśla, że swoboda przemieszczania się i wyboru miejsca zamieszkania przez obywateli europejskich i ich rodziny, określona w Traktatach i zagwarantowana w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się, jest jednym z praw podstawowych obywateli europejskich;
12. uznaje, że neutralność państwa ma zasadnicze znaczenie dla ochrony wolności myśli, sumienia i religii, gwarantując równe traktowanie wszystkich wyznań i przekonań, oraz wolności praktykowania wybranej przez siebie religii i zmiany religii lub wyznania;
13. przypomina o podstawowym znaczeniu wolności słowa, dostępu do informacji i mediów dla zagwarantowania demokracji i praworządności; stanowczo potępia przemoc, naciski i groźby wobec dziennikarzy i mediów; apeluje, by państwa członkowskie powstrzymały się od stosowania wszelkich środków ograniczających wolność mediów, komunikacji i dostępu do informacji; wzywa Komisję, aby podczas negocjacji akcesyjnych zwracała większą uwagę również na przestrzeganie tych praw podstawowych;
14. ponawia swój apel do UE i państw członkowskich o przeanalizowanie możliwości utworzenia programu ochrony demaskatorów i zapewnienia ochrony źródeł dziennikarzy;
15. wyraża obawy dotyczące warunków panujących w więzieniach w niektórych państwach członkowskich, często charakteryzujących się przepełnieniem i złym traktowaniem więźniów; podkreśla, że prawa podstawowe więźniów muszą być zagwarantowane; apeluje do Komisji o dokonanie oceny wpływu systemu więziennictwa i sądownictwa karnego na dzieci; wzywa Komisję do wspierania państw członkowskich w tym zakresie oraz do ułatwiania wymiany najlepszych praktyk pomiędzy różnymi organami krajowymi dotyczących różnych modeli zapewnienia więzi między rodzicami odbywającymi karę więzienia a ich dziećmi;
16. ponownie stanowczo potępia praktykę stosowania zaawansowanych technik przesłuchań, które są zakazane na mocy prawa międzynarodowego i które naruszają m.in. prawo do wolności, bezpieczeństwa, humanitarnego traktowania, wolności od tortur, domniemania niewinności, sprawiedliwego procesu, adwokata i jednakowej ochrony na mocy prawa;
17. ponawia swój apel o zapewnienie – w drodze otwartych i przejrzystych dochodzeń – rozliczalności poważnych naruszeń praw podstawowych, zwłaszcza w kontekście transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów;
18. podkreśla, że korupcja poważnie zagraża demokracji, praworządności i prawom podstawowym; zachęca państwa członkowskie i instytucje UE do walki z korupcją systemową, opracowania skutecznych instrumentów na rzecz zwalczania korupcji i karania za nią, regularnego weryfikowania wykorzystania środków publicznych, zarówno europejskich, jak i krajowych, oraz promowania przejrzystości;
19. zachęca Komisję do przyjęcia strategii antykorupcyjnej uzupełnionej skutecznymi instrumentami; wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia zaleceń zawartych w sprawozdaniu Komisji o zwalczaniu korupcji; wzywa je też do wzmocnienia współpracy pomiędzy policją a wymiarem sprawiedliwości w zakresie walki z korupcją; w tym celu zachęca państwa członkowskie i instytucje UE do ułatwienia utworzenia w krótkim czasie Prokuratury Europejskiej, co zapewniłoby odpowiednie gwarancje niezależności i skuteczności;

Migracja, integracja i włączenie społeczne

Integracja i włączenie społeczne

20. uważa, że włączenie społeczne i integracja migrantów i uchodźców, którym udzielono ochrony międzynarodowej, ze społeczeństwem państwa przyjmującego jest częścią dynamicznego i wielowymiarowego procesu (obejmującego prawa i obowiązki), którego integralną częścią musi być poszanowanie wartości leżących u podstaw UE, jak też poszanowanie podstawowych praw tych osób; uważa, że stanowi to wyzwanie i szansę, co wymaga skoordynowanych wysiłków i przejścia odpowiedzialności zarówno przez uchodźców i migrantów, jak i przez państwa członkowskie, ich władze lokalne i regionalne oraz przyjmujące społeczności, gdyż wszystkie one odgrywają ważną rolę;
21. wzywa państwa członkowskie do jak najszybszego wdrożenia polityki integracyjnej i przeznaczenia na ten cel odrębnych i odpowiednich zasobów oraz do opracowania ich we współpracy z instytucjami krajowymi, samorządami lokalnymi, szkołami i organizacjami pozarządowymi, a także ze społecznościami migrantów i uchodźców; zachęca do szerszej wymiany najlepszych praktyk w dziedzinie integracji; wzywa do opracowania programów edukacyjnych uwzględniających aspekty regionalne i lokalne danych społeczności;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

22. uważa, że dostęp do edukacji jest jednym z fundamentów integracji migrantów i uchodźców; podkreśla fakt, że przy opracowywaniu i wdrażaniu strategii politycznych i środków w zakresie włączenia społecznego i integracji należy zawsze przestrzegać zasad równego traktowania, niedyskryminacji i równych szans;

23. ponownie zauważa, że tolerancję dla innych kultur i wyznań należy propagować w drodze stałych wysiłków i głębokiego dialogu z udziałem wszystkich podmiotów społecznych i na wszystkich szczeblach zarządzania;

24. zachęca państwa członkowskie, by dążyły do utrzymania jedności rodzin, co wspomogłoby proces integracji w perspektywie długofalowej; wzywa państwa członkowskie do postępowania według wytycznych Komisji dotyczących stosowania dyrektywy 2003/86/WE w sprawie prawa do łączenia rodzin; podkreśla, że państwa członkowskie powinny dołożyć wszelkich starań, by wyeliminować przeszkody natury prawnej i praktycznej, by szybciej podejmować decyzje w tej kwestii;

Migranci i uchodźcy

25. z zaniepokojeniem odnotowuje przypadki łamania praw podstawowych migrantów i uchodźców na zewnętrznych granicach UE i przypomina, że wszyscy ludzie mają prawo do korzystania z przysługujących im praw człowieka; przypomina o podstawowym prawie do ubiegania się o azyl; zachęca UE i państwa członkowskie do przeznaczenia wystarczających zasobów na stworzenie bezpiecznych i legalnych szlaków dla osób ubiegających się o azyl, aby osłabić model biznesowy siatek przemytników i handlarzy ludźmi, jak również aby uchronić wiele osób przed ryzykiem udania się w podróż niebezpiecznymi szlakami; przypomina, że ratowanie życia jest aktem solidarności z ludźmi znajdującymi się w niebezpieczeństwie oraz obowiązkiem prawnym; wzywa państwa członkowskie i instytucje UE do poszanowania prawa międzynarodowego i unijnego, jak również Karty praw podstawowych Unii Europejskiej podczas działań straży granicznej oraz postępowań azylowych; zwraca uwagę, że osoby fizyczne lub organizacje pozarządowe, które faktycznie udzielają pomocy osobom będącym w niebezpieczeństwie, nie powinny być narażone na ryzyko kary za udzielanie takiej pomocy;

26. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przyjęte niedawno rozporządzenie w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej przewiduje szczególne uprawnienia dla przedmiotowej agencji w zakresie wspierania operacji poszukiwawczych i ratunkowych oraz zapewnienia gwarancji praw podstawowych określonych w tym rozporządzeniu; zachęca państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich szkoleń dla specjalistów ds. azylu (takich jak osoby przeprowadzające rozmowy i tłumacze ustni) w celu jak najszybszego zidentyfikowania grup szczególnie wrażliwych i rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu zgodnie z dyrektywą w sprawie kryteriów przyznawania azylu oraz odpowiedniego orzecznictwa TSUE;

27. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia warunków przyjmowania, które nie odbierają ludziom podstawowych praw do godnego życia oraz zdrowia fizycznego i psychicznego i które są zgodne z obowiązującymi przepisami w dziedzinie praw podstawowych i azylu, przy czym należy zwrócić szczególną uwagę na najwrażliwsze grupy; przypomina, że zarówno prawo międzynarodowe, jak i Karta wymagają, by państwa członkowskie rozważyły rozwiązania alternatywne w stosunku do zatrzymania; apeluje do Komisji o monitorowanie wdrażania wspólnego europejskiego systemu azylowego; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia skutecznej i wczesnej identyfikacji osób o specjalnych potrzebach ubiegających się o azyl oraz do zapewnienia im niezwłocznego dostępu do odpowiednio dostosowanych warunków przyjmowania i gwarancji proceduralnych; przypomina, że prawo do skutecznego dostępu do procedur stanowi integralną część dyrektywy w sprawie procedur azylowych, w tym prawa do skutecznego środka prawnego, także w postępowaniu karnym; wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia niezbędnych środków w celu udzielania informacji i zapewnienia przejrzystości w sprawach przetrzymywania uchodźców i osób ubiegających się o azyl w państwach członkowskich;

28. apeluje do Komisji o zaproponowanie rewizji rozporządzenia (WE) nr 862/2007, tak aby obejmowało ono segregowane ze względu na płeć dane statystyczne dotyczące działania ośrodków detencyjnych w celu lepszego zrozumienia i reagowania na konkretne potrzeby uchodźców i osób ubiegających się o azyl; apeluje do UE i państw członkowskich o opracowanie kompleksowych strategii na rzecz wyeliminowania wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz szczegółowych środków zapewniających kobietom i dziewczętom będącym uchodźczyniami i ubiegającym się o azyl ochronę i dostęp do wymiaru sprawiedliwości; podkreśla, że migrujące kobiety narażone są na podwójną dyskryminację w ośrodkach detencyjnych lub recepcyjnych i muszą mieć dostęp do środków higienicznych dla kobiet, prywatności i opieki zdrowotnej;

29. wyraża zaniepokojenie doniesieniami o infiltracji zarządzania środkami przeznaczonymi na przyjmowanie migrantów przez zorganizowane grupy przestępcze i wzywa Komisję do przeprowadzenia szczegółowej analizy wykorzystania tych środków oraz do zapewnienia ścigania i karania nadużyć;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

30. apeluje do państw członkowskich o powstrzymanie się przed wywoływaniem u własnych obywateli lęku i nienawiści w stosunku do migrantów i osób ubiegających się o azyl w celu osiągnięcia korzyści politycznych; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do opracowania pozytywnych kampanii mających na celu pomoc obywatelom w podejściu do integracji w lepszy sposób;

31. ubolewa nad faktem, że jak dotąd Komisja nie podjęła działań w związku z rezolucjami Parlamentu z dnia 14 września 2011 r. w sprawie strategii UE na rzecz przeciwdziałania bezdomności⁽¹⁾ i z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie strategii UE na rzecz przeciwdziałania bezdomności⁽²⁾, w szczególności jej ust. 10 i 11; podkreśla, że podstawy przyjęcia strategii UE na rzecz przeciwdziałania bezdomności pozostają aktualne;

Wolność i bezpieczeństwo

32. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Komisji i główne działania mające na celu wzmocnienie współpracy w zakresie bezpieczeństwa między państwami członkowskimi oraz sformułowanie skutecznej unijnej reakcji na terroryzm i zagrożenia dla bezpieczeństwa w Unii Europejskiej, a także w pełni popiera działania mające utworzyć drogę do skutecznej unii bezpieczeństwa; wzywa państwa członkowskie do pełnej współpracy i usprawnienia wymiany informacji między sobą oraz z Europolem i innymi odnośnymi agencjami UE; podkreśla znaczenie poszanowania praw podstawowych w walce z terroryzmem; apeluje o ocenę istniejących środków na rzecz zwalczania terroryzmu;

33. podkreśla, że każdy system masowego i nieograniczonego nadzoru stanowi poważną ingerencję w prawa podstawowe obywateli; podkreśla, że wszelkie wnioski ustawodawcze w państwach członkowskich dotyczące możliwości nadzoru organów wywiadowczych powinny zawsze być zgodne z Kartą oraz zasadą proporcjonalności i konieczności, a ponadto, uznając wyłączne kompetencje państw członkowskich w tej dziedzinie, wzywa Komisję, aby uważnie monitorowała zgodność takich zmian ustawodawczych z Traktatami, gdyż mogą one dotyczyć ważnych kwestii prawnych;

34. podkreśla, że działania państwa członkowskiego podejmowane w związku z sytuacją nadzwyczajną powinny być zawsze zgodne z Traktatami i EKPC; zaznacza, że wszelkie odstępstwa powinny ograniczać się do tego, co jest bezwzględnie niezbędne w danej sytuacji, i muszą być zgodne z zobowiązaniami danego państwa na mocy prawa międzynarodowego;

35. ponawia swój apel do wszystkich państw członkowskich o dopilnowanie, by ich prawodawstwo krajowe i mechanizmy nadzoru w dziedzinie służb wywiadu były zgodne z Kartą i EKPC;

36. apeluje do wszystkich organów ścigania i organów działających na rzecz zapobiegania radykalizacji postaw i terroryzmowi, w tym na szczeblu lokalnym i regionalnym, o zaangażowanie się w te prace oraz do zapewnienia im szkolenia i informacji niezbędnych w ich pracy; wyraża zaniepokojenie narastającą wrogością wobec dziennikarzy i mediów, co widać na przykładzie ruchów politycznych, religijnych i terrorystycznych; apeluje, by państwa członkowskie zapewniły dziennikarzom i mediom odpowiednią ochronę oraz podejmowały niezbędne działania, wykorzystując dostępne środki prawne, przeciw atakom na dziennikarzy;

37. podkreśla, że właściwe traktowanie ofiar, łącznie z ofiarami terroryzmu, ma zasadnicze znaczenie dla ochrony ich praw podstawowych; apeluje w związku z tym o przyjęcie solidnych strategii i mechanizmów w zakresie zaspokajania indywidualnych potrzeb ofiar, w tym kompleksowej oceny wdrażania unijnej dyrektywy w sprawie praw ofiar (2012/29/UE), aby zapewnić, by osobom, które padły ofiarą przestępstwa w UE, przysługiwał minimalny zbiór praw;

38. uważa, że kompleksowa polityka zapobiegająca radykalizacji i rekrutacji obywateli Unii przez organizacje terrorystyczne może być skuteczna tylko wówczas, gdy będą jej towarzyszyć długotrwałe i zapobiegawcze procesy deradykalizacji w sferze prawnej, środki edukacyjne i integracyjne oraz dialog międzykulturowy; podkreśla potrzebę opracowania strategii w zakresie włączenia społecznego i integracji, które rozwiążą też problem dyskryminacji utrudniającej dostęp do edukacji, zatrudnienia i mieszkań;

⁽¹⁾ Dz.U. C 51 E z 22.2.2013, s. 101.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0043.

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

39. wzywa Komisję, aby wspierała państwa członkowskie w ich staraniach na rzecz zapobiegania radykalizacji postaw i brutalnemu ekstremizmowi, które muszą koncentrować się na promowaniu wartości europejskich, tolerancji i wspólnoty bez stygmatyzacji, i wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków w tym zakresie;

40. uważa konsekwentne stosowanie ustawodawstwa antydyskryminacyjnego za część strategii na rzecz zapobiegania radykalizacji i umożliwiania deradykalizacji osób należących do organizacji ekstremistycznych; przypomina, że wykluczenie i dyskryminacja wspólnot religijnych w Unii Europejskiej może skłonić osoby znajdujące się w trudnej sytuacji do przyłączenia się do organizacji ekstremistycznych, które mogą być brutalne;

41. uważa, że należy wzmocnić europejski system wczesnego ostrzegania i reagowania umożliwiający ustalenie, które osoby są w znacznym stopniu narażone na radykalizację; apeluje do UE i państw członkowskich o zwiększenie wysiłków, aby zapobiegać radykalizacji postaw poprzez edukację; zachęca państwa członkowskie do promowania inicjatyw w internecie w celu zwalczania pomysłów i działań radykalnych grup oraz do włączenia tego wymiaru do szkolnych bloków programowych dotyczących zapobiegania zagrożeniom w sieci; apeluje do UE i państw członkowskich o zwiększenie wysiłków w celu wspierania rodzin osób zagrożonych; wzywa do wymiany najlepszych praktyk i tworzenia narracji w zakresie zwalczania brutalnego ekstremizmu, radykalizacji i dyskursu zachęcającego ludzi do organizowania i przeprowadzania ataków terrorystycznych w Europie; podkreśla, że konieczna jest bliższa współpraca transgraniczna między właściwymi organami krajowymi i unijnymi z myślą o usprawnieniu wymiany informacji w celu skuteczniejszego zwalczania siatek terrorystycznych; wzywa państwa członkowskie do wykorzystania istniejących instrumentów współpracy w jak największym zakresie; wzywa UE i państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w zakresie zapobiegania radykalizacji osób z grup ryzyka, w szczególności w więzieniach;

42. wzywa Komisję i państwa członkowskie do egzekwowania norm gwarantujących wykonywanie zaleceń Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu oraz wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) w kontekście aresztu tymczasowego i sankcji karnych;

43. przypomina o zaleceniach dla Komisji w sprawie przeglądu europejskiego nakazu aresztowania, zwłaszcza w zakresie wprowadzenia kontroli proporcjonalności i wyjątku w zakresie praw podstawowych;

Handel ludźmi

44. wzywa organy UE ds. ścigania do aktywniejszego przeciwdziałania siatkom przestępczym zajmującym się przemytem ludzi i osobom ułatwiającym ten proceder oraz do ściślejszej współpracy i poświęcenia szczególnej uwagi przestępstwom popełnianym na dzieciach; podkreśla konieczność szkolenia służb, które mają kontakt z ofiarami lub potencjalnymi ofiarami handlu ludźmi, aby pomagać tym służbom w lepszym identyfikowaniu tych osób oraz zapewniać im odpowiednie wsparcie, kładąc nacisk w trakcie szkoleń na poszanowanie praw podstawowych i na potrzeby osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji;

45. zauważa, że ze sprawozdania Komisji na temat postępów poczynionych w walce z handlem ludźmi wynika, że nowe technologie umożliwiają zorganizowanym grupom przestępczym dostęp do wielkiej rzeszy potencjalnych ofiar na skalę dużo większą niż dotychczas, ponieważ wiele ofiar handlu ludźmi, zwłaszcza wykorzystywanych seksualnie i jako siła robocza, jest werbowanych przez internet; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia środków w celu uniemożliwienia i zwalczania wykorzystania nowych technologii jako narzędzi do rekrutowania przede wszystkim kobiet i dziewcząt, które padają następnie ofiarami handlu ludźmi;

46. podkreśla, że zależność dzieci od innych sprawia, iż stają się one jednym z ulubionych celów handlarzy ludźmi, oraz że ustalanie i sprawdzanie tożsamości dzieci, które padły ofiarą handlu ludźmi, jest coraz większym problemem; przypomina, że niektóre państwa członkowskie uważają handel dziećmi za odrębną formę wykorzystywania, inne natomiast traktują poszkodowane dzieci tak samo jak dorosłych, co ogranicza możliwość uzyskania kompleksowego obrazu wywiadowczego i określenia optymalnych metod dochodzeniowych na szczeblu UE; apeluje zatem o opracowanie narzędzi, które pozwolą dysponować informacjami o aktualnym miejscu pobytu tych dzieci na podstawie wspólnej definicji tego zjawiska przestępczego, oraz o podjęcie odpowiednich i ukierunkowanych środków, które umożliwią udzielanie dzieciom wsparcia w trakcie tego procesu;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

47. zauważa, że wyznaczanie opiekunów dla dzieci bez opieki jest ważne z punktu widzenia zabezpieczenia nadrzędnego interesu dziecka; wzywa państwa członkowskie, aby, działając na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, wzmocniły systemy opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki, w tym opieki rodzicielskiej, oraz ustanowiły te systemy zgodnie z podręcznikiem opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej; zauważa, że podczas wdrażania systemu szczególną uwagę należy poświęcić osobom towarzyszącym oraz, z uwagi na nadrzędny interes dziecka, nierozdzielaniu dziecka od rodziny lub nieformalnego opiekuna;

48. apeluje do państw członkowskich, aby podejmowały równe wysiłki w celu identyfikowania, ochrony i wspierania ofiar wszystkich form wykorzystywania, angażując w to aktywnie partnerów społecznych, sektor prywatny, związki zawodowe i społeczeństwo obywatelskie, a także aby zagwarantowały wzajemne uznawanie decyzji dotyczących ochrony ofiar w UE; wzywa państwa członkowskie do pełnego i prawidłowego wdrożenia unijnej dyrektywy w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi, w szczególności jej art. 8, w którym wzywa się do niekryminalizowania ofiar, jak również dyrektywy w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, i zachęca państwa członkowskie oraz instytucje i agencje UE do zacieśnienia współpracy w zakresie zwalczania handlu ludźmi, w tym wymiany najlepszych praktyk, dzięki wsparciu koordynatora ds. zwalczania handlu ludźmi oraz w ramach unijnej sieci sprawozdawców krajowych lub równoważnych struktur ds. zjawiska handlu ludźmi;

49. wzywa Unię Europejską i wszystkie państwa członkowskie, by ratyfikowały Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi; podkreśla, że zarówno państwa członkowskie, jak i odpowiednie agencje UE, takie jak Europol, należy wspierać w ich wysiłkach, by umożliwić ściganie osób ułatwiających handel ludźmi; wzywa także państwa członkowskie do zajęcia się w swoich krajowych strategiach i planach działania kwestią zapotrzebowania na handel ludźmi i wykorzystywanie ludzi;

50. podkreśla, że edukacja jest skutecznym narzędziem zapobiegania handlowi ludźmi i ich wykorzystywaniu, i wzywa państwa członkowskie, aby, działając na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, wprowadziły do krajowych programów nauczania programy informacyjne w zakresie prewencji oraz promowały i powszechnie realizowały programy w zakresie prewencji i działania uświadamiające;

51. przypomina o konieczności podjęcia dalszych działań umożliwiających zapobieganie i unikanie konsumpcji towarów lub usług wytwarzanych lub świadczonych przez ofiary handlu ludźmi; podkreśla, że takie środki powinny stanowić element europejskiej strategii w dziedzinie walki z tym procederem, w którą należy zaangażować również przedsiębiorstwa;

52. wzywa UE i państwa członkowskie do uznania handlu ludźmi dla okupu z zastosowaniem tortur za rodzaj handlu ludźmi; uważa, że osoby poważnie pokrzywdzone wskutek tego procederu powinny być uznawane za ofiary karalnego procederu handlu ludźmi i powinny otrzymywać ochronę, opiekę i wsparcie⁽¹⁾;

Zwalczanie dyskryminacji, ksenofobii, przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści

53. wyraża zaniepokojenie z powodu nasilania się rasizmu i ksenofobii w formie afrofonii, antycygańskości, antysemityzmu, islamofobii i postaw antyimigranckich; wzywa państwa członkowskie do ochrony wolności myśli, sumienia, wyznania lub przekonań; wzywa UE i państwa członkowskie do uwzględnienia w polityce równości dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie; apeluje do Komisji i państw członkowskich o wzmocnienie prac nad wymianą najlepszych praktyk i o wzmocnienie współpracy w zakresie zwalczania rasizmu, ksenofobii, homofobii, transfobii i innych form nietolerancji przy pełnym udziale społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowanych podmiotów, np. FRA;

54. z zadowoleniem przyjmuje wyniki unijnego sympozjum na temat praw podstawowych z 2015 r. oraz powołanie koordynatorów ds. zwalczania nienawiści na tle antysemitycznym i antymuzułmańskim; apeluje do instytucji UE i państw członkowskich o koordynowanie i wzmocnienie reakcji politycznych na nienawiść na tle antysemitycznym i antymuzułmańskim, w tym o niezwłoczne wdrożenie kluczowych działań zidentyfikowanych podczas sympozjum;

55. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że proponowana dyrektywa w sprawie równego traktowania z 2008 r. wciąż czeka na zatwierdzenie przez Radę; ponownie apeluje do Rady o jak najszybsze przyjęcie stanowiska w sprawie tego wniosku; zachęca Komisję do dokonania konkretnych postępów w zakresie programu antydyskryminacyjnego;

⁽¹⁾ Ten nowy rodzaj handlu ludźmi został już wspomniany w rezolucji Parlamentu z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie sytuacji w Erytrei (Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0090).

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

56. potępia będące w UE na porządku dziennym przypadki mowy nienawiści i przestępstw popełnianych z nienawiści, których podłożem jest rasizm, ksenofobia, nietolerancja religijna lub uprzedzenie do człowieka ze względu na jego niepełnosprawność, orientację seksualną, tożsamość płciową lub przynależność do mniejszości; ubolewa nad nasilającą się skalą mowy nienawiści ze strony niektórych instytucji, partii politycznych i mediów; apeluje do UE, aby stała się wzorem do naśladowania przez zwalczanie mowy nienawiści w swoich instytucjach;

57. wyraża zaniepokojenie wzrostem nawoływania do nienawiści w internecie; zaleca państwom członkowskim wdrożenie prostej procedury umożliwiającej obywatelom zgłaszanie treści internetowych nawołujących do nienawiści; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziany przez Komisję kodeks postępowania w dziedzinie zwalczania nielegalnych treści w internecie nawołujących do nienawiści oraz zachęca do jego stosowania i do nieprzerwanych starań na rzecz wzmocnienia współpracy z sektorem prywatnym i ze społeczeństwem obywatelskim; przypomina, że służące temu środki nie powinny być sprzeczne z podstawowymi zasadami wolności słowa, w tym w szczególności wolności prasy;

58. wyraża zaniepokojenie niezgłaszaniem przestępstw z nienawiści przez ofiary z powodu niewystarczających zabezpieczeń i faktu, że władze nie badają tych przestępstw w należyty sposób i nie doprowadzają do skazywania za przestępstwa popełnione z nienawiści; wzywa państwa członkowskie do opracowania i rozpowszechnienia narzędzi i mechanizmów zgłaszania przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści oraz do dopilnowania, aby każdy przypadek domniemanego przestępstwa z nienawiści czy domniemanej mowy nienawiści był badany, ścigany i osądzany zgodnie z prawem krajowym, a w stosownych przypadkach z decyzją ramową w sprawie rasizmu i ksenofobii, z europejskimi i międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie praw człowieka i ze stosownym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, przy jednoczesnym zapewnieniu prawa do wolności słowa i dostępu do informacji oraz prywatności i ochrony danych;

59. wyraża zaniepokojenie tym, że niektóre państwa członkowskie nie dokonały prawidłowej transpozycji przepisów decyzji ramowej 2008/913/WSiSW, oraz wzywa te państwa członkowskie, aby dokonały transpozycji i wdrożyły w pełni te przepisy, jak również dyrektywę 2012/29/UE w sprawie ofiar przestępstw; apeluje do Komisji o monitorowanie transpozycji tych instrumentów oraz o wszczęcie postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego; zauważa, że w toku wdrażania decyzji ramowej niektóre państwa członkowskie rozszerzyły zakres przewidzianej ochrony na ofiary dyskryminacji z innych względów, takich jak orientacja seksualna czy tożsamość płciowa; apeluje do Komisji o rozpoczęcie dialogu z państwami członkowskimi, których ustawodawstwo nie uwzględniło homofobicznych motywów nienawiści, w celu usunięcia pozostałych luk prawnych;

60. wzywa Komisję do wspierania programów szkoleniowych dla organów ścigania, organów sądowniczych i stosownych agencji UE w celu przeciwdziałania praktykom dyskryminacyjnym i przestępstwom popełnianym z nienawiści, a także zwalczania tych zjawisk; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia organom odpowiedzialnym za prowadzenie dochodzeń i ściganie takich przestępstw praktycznych narzędzi i umiejętności niezbędnych im do identyfikacji przestępstw objętych decyzją ramową, do odpowiedniego postępowania w ich przypadku oraz niezbędnych w kontaktach i komunikacji z ofiarami;

61. przyznaje, że pełna skala nierówności w UE pozostaje wciąż nieznaną z powodu braku porównywalnych i segregowanych danych dotyczących równości gromadzonych przez państwa członkowskie; uważa, że gromadzenie takich danych przez państwa członkowskie ma zasadnicze znaczenie dla określenia skutecznych strategii wdrażających przepisy prawa UE w zakresie równości; wzywa Komisję i Radę do uznania potrzeby posiadania wiarygodnych i porównywalnych danych na temat równości w rozbiciu na powody dyskryminacji, które to dane mogłyby posłużyć za podstawę środków w zakresie dyskryminacji i być wykorzystywane w kształtowaniu polityki; wzywa obie instytucje do zdefiniowania spójnych zasad gromadzenia danych na temat równości w oparciu o samoidentyfikację, unijne normy ochrony danych i konsultacje z odpowiednimi społecznościami;

62. apeluje do instytucji UE i państw członkowskich, a także do władz regionalnych i lokalnych o zwiększenie roli edukacji w dziedzinie praw człowieka i zagadnień międzykulturowych w krajowych programach nauczania, co pozwoliłoby zapobiegać rasizmowi i wszelkim innym formom nietolerancji, a także wzywa do szerzenia wiedzy na temat praw; uważa, że pełna edukacja w zakresie praw człowieka musi też należycie uwzględniać nauczanie na temat przypadków niesprawiedliwości stanowiących naruszenie praw człowieka, do których dochodziło w przeszłości, na temat rasizmu instytucjonalnego i znaczenia pamięci;

63. uznaje za niezbędne, aby wszystkie państwa członkowskie współpracowały przy krajowych i międzynarodowych postępowaniach mających na celu ustalenie sprawców i dążenie do prawdy, sprawiedliwości i zadośćuczynienia dla ofiar zbrodni przeciwko ludzkości popełnionych w Unii przez reżimy totalitarne; apeluje do państw członkowskich o zapewnienie niezbędnych szkoleń dla prawników praktyków w tej dziedzinie; wzywa Komisję do przeprowadzenia obiektywnej oceny stanu takich procesów w celu upowszechniania pamięci demokratycznej we wszystkich państwach członkowskich; ostrzega, że niestosowanie się do międzynarodowych zaleceń dotyczących pamięci demokratycznej i zasad powszechnej jurysdykcji stanowi naruszenie podstawowych zasad praworządności;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

Prawa kobiet i przemoc wobec kobiet

64. z żalem zauważa, że równość płci nie została jeszcze osiągnięta, że w wielu obszarach nie odnotowuje się poprawy w tej dziedzinie, a podstawowe prawa kobiet są nadal łamane; potępia wszelkie formy przemocy wobec kobiet i dziewcząt, takie jak przemoc domowa, zabójstwo honorowe, przymusowe małżeństwo, handel kobietami i okaleczanie narządów płciowych; uważa, że nie ma usprawiedliwienia dla takich praktyk, że należy uznać je za przestępstwo i karać oraz że UE i władze krajowe powinny zacieśnić współpracę, w szczególności poprzez wymianę dobrych praktyk oraz udoskonalenie gromadzenia i porównywalności danych na temat wszelkich form przemocy wobec kobiet, w tym dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie; uważa, że wszystkie osoby żyjące w Unii, bez względu na swoją rdzenną kulturę i tradycję, powinny przestrzegać prawa, a także szanować prawa kobiet i ich godność;

65. ubolewa nad faktem, że kobietom i dziewczętom nie przysługuje taka sama ochrona przed przemocą we wszystkich państwach członkowskich; podkreśla, że nadal konieczne są liczne usprawnienia w walce z przemocą wobec kobiet i dziewcząt; wzywa UE do podpisania i ratyfikowania konwencji stambulskiej po uruchomieniu procedury przez Komisję w marcu 2016 r.; przypomina państwom członkowskim, że przystąpienie UE do konwencji stambulskiej nie zwalnia ich z obowiązku podpisania, ratyfikowania i stosowania konwencji, oraz wzywa je do podjęcia takich kroków; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeglądu obowiązujących przepisów oraz do utrzymania kwestii przemocy wobec kobiet na ważnym miejscu w programie działań, ponieważ przemoc ze względu na płeć nie powinna być tolerowana; ponownie wzywa Komisję do przedstawienia aktu prawnego ustanawiającego środki na rzecz promowania i wspierania działań państw członkowskich w obszarze zapobiegania przemocy wobec kobiet i dziewcząt;

66. wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do prowadzenia bardziej ukierunkowanych kampanii informacyjnych w celu zapobiegania przemocy i zachęcania kobiet do zgłaszania przestępstw; wzywa również państwa członkowskie do wprowadzenia odpowiednich i odstrasżających kar dla przestępców oraz do niezwłocznego zapewnienia ochrony wszystkich ofiar przemocy i ich praw, poświęcając wiele uwagi grupom wymagającym szczególnej ochrony, zgodnie z dyrektywą w sprawie praw ofiar; wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia dyrektywy 2011/99/UE w sprawie europejskiego nakazu ochrony, aby zapewnić odpowiednią ochronę i pomoc kobietom i dziewczętom, które padły ofiarą przemocy, oraz dyrektywy 2011/36/UE w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, tak by chronić kobiety i dziewczęta przed handlem ludźmi, przemocą i wykorzystaniem seksualnym; podkreśla, że ofiary przemocy na tle płciowym powinny otrzymywać odpowiednie leczenie i wsparcie zgodnie z wewnętrznymi przepisami i zobowiązaniami międzynarodowymi;

67. podkreśla, że w celu skutecznego zwalczania przemocy ze względu na płeć konieczna jest zmiana postawy wobec kobiet i dziewcząt; wzywa państwa członkowskie do wzmożenia wysiłków w celu zwalczania stereotypów dotyczących płci, które powielają i ugruntowują role płciowe w kluczowych obszarach, w których takie stereotypy utrzymują się; apeluje do Komisji o udostępnianie informacji o najlepszych praktykach państw członkowskich w zwalczaniu stereotypów dotyczących płci w szkole; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia policji, pracownikom wymiaru sprawiedliwości i sędziom szkoleń uwalniających i wszelkich innych form szkoleń specjalistycznych niezbędnych im do odpowiedniego postępowania w przypadkach przemocy na tle płciowym w celu uniknięcia ponownej wiktymizacji ofiar i dalszych traumatycznych przeżyć podczas postępowania karnego; wzywa państwa członkowskie do wspierania władz w skutecznym identyfikowaniu szczególnych potrzeb ofiar przemocy na tle płciowym oraz w zapewnieniu im specjalnej ochrony zgodnie z dyrektywą w sprawie praw ofiar;

68. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia ofiarom przemocy ze względu na płeć odpowiedniej liczby ośrodków pomocy oraz ukierunkowanych i zintegrowanych usług wsparcia, w tym wsparcia i doradztwa w związku z traumatycznymi przeżyciami; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego pracujących z ofiarami przemocy na tle płciowym w każdy możliwy sposób;

69. wzywa państwa członkowskie do zajęcia się sytuacją kobiet niepełnosprawnych będących ofiarami przemocy domowej, ponieważ często nie są one w stanie wyrwać się ze związku nacechowanego niewłaściwym traktowaniem;

70. wyraża głębokie zaniepokojenie utrzymującymi się praktykami okaleczania żeńskich narządów płciowych, które stanowią poważny przejaw przemocy wobec kobiet i dziewcząt; wzywa państwa członkowskie do zwiększania świadomości wszystkich zainteresowanych podmiotów oraz do skoncentrowania się w ich strategiach dotyczących okaleczania żeńskich narządów płciowych na prewencji; domaga się ponadto, aby państwa członkowskie w pełni ze sobą współpracowały w celu usprawnienia gromadzenia danych na temat tego zjawiska i jego lepszego zrozumienia, co ma przyczynić się do tego, aby ich działania przynosiły optymalne rezultaty w zakresie ochrony kobiet i dziewcząt przed takim okaleczaniem;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

71. zdecydowanie potępia mające często miejsce akty molestowania i gwałtu w miejscach publicznych w Unii i uważa, że każda kobieta i dziewczyna powinna czuć się bezpieczna i niezagrożona żadną formą molestowania seksualnego w miejscu publicznym; domaga się, by państwa członkowskie podjęły środki w celu dopilnowania, aby takie akty były odpowiednio karane, a ich sprawcy stawali przed sądem oraz aby ofiarom zapewniano ochronę; wzywa UE i państwa członkowskie do zintensyfikowania wysiłków na rzecz ochrony kobiet-uchodźców i kobiet ubiegających się o azyl, które są szczególnie podatne na przemoc na wygnaniu;

72. wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania równouprawnienia płci w miejscu pracy; ubolewa, że kobiety wciąż zmagają się z dyskryminującymi warunkami pracy; zwraca uwagę na niską reprezentację kobiet w nauce, technologii i inżynierii, przedsiębiorczości i w procesie decyzyjnym zarówno w sektorze prywatnym, jak i w sektorze publicznym oraz podkreśla, że zróżnicowanie wynagrodzenia ze względu na płeć jest niedopuszczalną dyskryminacją; wzywa Komisję do wzmocnienia wysiłków na rzecz zwiększenia udziału kobiet w sferach politycznych i gospodarczych, usprawnienia gromadzenia danych na temat udziału kobiet i zajęcia się kwestią nierówności płci w mediach poprzez zachęcanie do wymiany najlepszych praktyk;

73. przypomina w związku z tym, że równouprawnienie płci można osiągnąć jedynie za pomocą sprawiedliwego podziału pracy zarobkowej i niezarobkowej; przyznaje, że przestrzeganie praw podstawowych kobiet i dziewcząt można zagwarantować poprzez dalsze umocnienie ich pozycji gospodarczej, politycznej i społecznej oraz zwiększenie ich reprezentacji i integracji; zauważa, że w ostatnich latach pojawiły się ruchy sprzeciwiające się zasadzie równości płci, które podważają dotychczasowe osiągnięcia w dziedzinie praw kobiet i równości płci;

74. przypomina, że ubóstwo osób starszych jest niepokojące w szczególności w przypadku kobiet z uwagi na wciąż utrzymujące się zróżnicowanie wynagrodzeń ze względu na płeć, które skutkuje zróżnicowaniem emerytur ze względu na płeć; wzywa państwa członkowskie do opracowania odpowiednich polityk wspierających kobiety starsze oraz do wyeliminowania strukturalnych przyczyn rozbieżności płacowych ze względu na płeć; podkreśla zasadniczą rolę wysokiej jakości usług publicznych w zwalczaniu ubóstwa, zwłaszcza ubóstwa kobiet;

75. wskazuje, że pracownicy domowi to głównie kobiety, i apeluje do państw członkowskich o przyspieszenie procesu ratyfikowania i wdrożenia Konwencji MOP dotyczącej pracowników domowych, w następstwie decyzji Rady 2014/51/UE, jako kluczowego instrumentu służącego zapewnieniu godziwych warunków pracy;

76. wzywa Komisję do podjęcia środków stanowiących odpowiedź na potrzeby matek i ojców w zakresie różnych rodzajów urlopu, a mianowicie macierzyńskiego, ojcowskiego, rodzicielskiego i opiekuńczego; wzywa do podjęcia konkretnych działań na rzecz dalszego wzmocnienia prawa do urlopów rodzicielskich; przyjmuje do wiadomości wnioski dotyczący wprowadzenia urlopu opiekuńczego, jak przewidziano w planie działania Komisji dotyczącym nowego początku, aby sprostać wyzwaniom związanym z zachowaniem równowagi między życiem zawodowym a prywatnym w pracujących rodzinach; oczekuje dalszych działań ze strony Komisji w związku z wycofaniem wniosku w sprawie urlopu macierzyńskiego;

77. zwraca uwagę na zagrożenia związane z możliwością wykorzystywania internetu, mediów społecznościowych i innych technologii do kontrolowania i poniżania kobiet oraz grożenia im, a także podkreśla znaczenie kampanii informacyjnych w tym względzie;

78. z myślą o skuteczniejszym promowaniu równouprawnienia płci wzywa Komisję do uwzględniania kwestii związanych z płcią we wszystkich obszarach tworzenia polityki i we wszystkich proponowanych aktach prawnych, m.in. poprzez systematyczne oceny wpływu w aspekcie płci stanowiące część oceny przestrzegania praw podstawowych i nieodłączne kryterium w dialogu m.in. z państwami kandydującymi;

79. uznaje, że prawa i zdrowie seksualne i reprodukcyjne kobiet są związane z wieloma prawami człowieka, w tym prawem do życia, prawem do bycia wolnym od tortur, prawem do zdrowia, prawem do prywatności, prawem do kształcenia i zakazem dyskryminacji; podkreśla, że państwa członkowskie mają obowiązek przestrzegania, ochrony i stosowania zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz praw w tej dziedzinie wszystkich kobiet i dziewcząt, dopilnowując, by były one wolne od przymusu, dyskryminacji i przemocy; podkreśla, że osoby niepełnosprawne mają prawo do korzystania na równi z innymi osobami z praw podstawowych;

80. wzywa UE i państwa członkowskie do uznania podstawowego prawa do dostępu do profilaktycznej opieki zdrowotnej; podkreśla rolę Unii w podnoszeniu świadomości i wspieraniu najlepszych praktyk w tej kwestii, w tym w kontekście unijnej strategii zdrowia z jednoczesnym poszanowaniem kompetencji państw członkowskich, ponieważ zdrowie jest podstawowym prawem człowieka niezbędnym do korzystania z innych praw człowieka; przypomina w związku z tym o wielkim znaczeniu spójności wewnętrznych i zewnętrznych polityk UE w dziedzinie praw człowieka;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

81. uznaje, że odmawianie ratujących życie usług zdrowotnych w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym aborcji ratującej życie, stanowi poważne naruszenie praw człowieka;

82. potępia wszelkie formy macierzyństwa zastępczego;

Dzieci

83. z zaniepokojeniem odnotowuje, że wskaźniki ubóstwa dzieci w UE utrzymują się na wysokim poziomie, a liczba nieletnich żyjących w ubóstwie rośnie; ponownie podkreśla, że inwestycje w dobrostan dzieci oraz w uwalnianie ich z ubóstwa stanowią nie tylko nakaz moralny, ale także priorytet społeczny i gospodarczy; zachęca państwa członkowskie i UE do uruchomienia specjalnych programów poświęconych dobrostanowi i zdrowemu rozwojowi dzieci; wzywa państwa członkowskie do intensyfikacji działań w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym dzieci poprzez skuteczne wdrożenie zalecenia Komisji pt. „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” i poprzez zintegrowane strategie ułatwiające dostęp do odpowiednich zasobów i umożliwiające dostęp do przystępnych usług wysokiej jakości; wzywa Komisję do podjęcia dalszych działań w celu monitorowania wdrożenia tego zalecenia; wzywa do opracowania polityk i programów służących przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu wśród osób małoletnich i sprzyjających ich włączeniu społecznemu; apeluje, by Komisja rozważyła wprowadzenie gwarancji na rzecz dzieci w celu przeciwdziałania ich ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;

84. potępia wszelkie formy dyskryminacji dzieci i z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Radę Europy strategii na rzecz praw dziecka (2016–2021), która skupia się również na konieczności przeciwdziałania dyskryminacji dzieci niepełnosprawnych, dzieci dotkniętych migracją, dzieci romskich i dzieci LGBTI; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia wspólnych działań w celu wyeliminowania dyskryminacji dzieci; w szczególności apeluje do państw członkowskich i Komisji, aby priorytetowo traktowały kwestie dotyczące dzieci przy programowaniu i wdrażaniu strategii regionalnych i strategii w zakresie spójności, takich jak europejska strategia w sprawie niepełnosprawności, unijne ramy dotyczące krajowych strategii integracji Romów oraz unijna polityka równości i niedyskryminacji; przypomina o znaczeniu ochrony i promowania równego dostępu do opieki zdrowotnej, godnych warunków mieszkaniowych i kształcenia dla dzieci romskich;

85. wzywa wszystkie państwa członkowskie do prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych i uświadamiających poświęconych prawu dzieci do ochrony oraz promujących pozytywne i wolne od przemocy relacje z dziećmi;

86. stanowczo potępia wszelkie formy wiktymizacji dzieci nacechowane przemocą i nadużyciami we wszystkich okolicznościach poczynając od domu po szkołę, miejsca publiczne i młodzieżowe ośrodki wychowawcze; wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków w celu ochrony dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej, w tym przed nadużyciami fizycznymi i seksualnymi, wykorzystywania seksualnego, pracy dzieci, przymusowych małżeństw, zabójstw honorowych, okaleczania żeńskich narządów płciowych i werbowania dzieci na żołnierzy; podkreśla znaczenie wprowadzenia formalnych przepisów zakazujących kar cielesnych wobec dzieci i nakładających sankcje za stosowanie takich kar, a także zachęca Komisję do wzmocnienia partnerskiego uczenia się przez państwa członkowskie w zakresie najlepszego sposobu rozwiązania problemu nękania w szkołach z uwzględnieniem najbardziej narażonych grup dzieci;

87. apeluje o stworzenie wieloetapowego systemu ochrony dzieci, który zapewnia pełne poszanowanie praw podstawowych każdego dziecka w oparciu o jego nadrzędny interes; podkreśla, że system ten powinien mieć na celu nie karanie rodziców i opiekunów, lecz wysyłanie wyraźnego sygnału, że wszelkie formy fizycznej i psychicznej przemocy wobec dzieci są niedopuszczalne i w świetle prawa karalne, oraz w ramach którego do rozdzielania dziecka od rodziny dochodziłoby jedynie w ostateczności; przypomina, że państwowa opieka nad dziećmi jest zawsze bardziej kosztowna aniżeli odpowiednie i właściwie ukierunkowane wsparcie dla rodzin żyjących w ubóstwie; ponownie wzywa Komisję, aby przedstawiła nową europejską strategię na rzecz praw dziecka;

88. apeluje o stworzenie przyjaznego dzieciom wymiaru sprawiedliwości dla nieletnich, w którym dzieci rozumiałyby swoje prawa i swoją rolę jako ofiary, świadka czy domniemanego sprawcy; wzywa do przyjęcia szczególnych środków w postępowaniach karnych i cywilnych w celu ochrony dzieci przed niepotrzebnym stresem, zastraszeniem i ponowną wiktymizacją oraz do uwzględnienia przy tym dyrektywy (UE) 2016/800 w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

89. apeluje, aby telefon alarmowy 116 był dostępny dla dzieci w całej Unii 24 godziny na dobę i aby możliwe było korzystanie z anonimowych czatów w internecie, ponieważ są one o wiele dogodniejsze dla dzieci w trudnej sytuacji i powinny przybrać formę jednolitego systemu unijnego wykorzystującego języki urzędowe i mniejszościowe; wzywa państwa członkowskie do wsparcia wspólnego europejskiego telefonu zaufania dla dzieci 116 111 poprzez zwiększenie możliwości telefonów alarmowych i czatów, usprawnienie sieci europejskich oraz przeznaczenie na ten cel dostatecznych środków finansowych;

90. podkreśla, że należy wzmocnić ochronę dzieci w świecie cyfrowym w związku ze wzrostem liczby przypadków wykorzystywania seksualnego, w których sprawcy wykorzystują internet do kontaktowania się z ofiarami, a także wzywa do dalszej współpracy między sektorem publicznym i prywatnym w tym względzie, przy czym zwraca się w szczególności do tego ostatniego o podjęcie wspólnej odpowiedzialności, powstrzymanie się od agresywnych reklam skierowanych do dzieci i o ich ochronę przed działaniem reklamy wprowadzającej w błąd; zachęca zaangażowane strony do wzorowania się na dobrych przykładach mechanizmów zapobiegania i skarg w internetowych mediach społecznościowych oraz do ich stosowania w całej UE; uważa ponadto, że dzieci powinny być należycie informowane, np. za pomocą kampanii informacyjnych i programów szkolnych, o potencjalnych zagrożeniach związanych z internetem, zwłaszcza przy przekazywaniu danych osobowych w internecie; podkreśla, że profilowanie dzieci w internecie powinno być zabronione; popiera wysiłki na rzecz osiągnięcia ambitnych wyników reformy dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, zwłaszcza w aspekcie ochrony dzieci w świecie cyfrowym; wzywa państwa członkowskie do zajęcia się problemem nękania w internecie;

91. apeluje o opracowanie planu działań w kwestii ochrony praw dzieci w cyberprzestrzeni w trybie online i offline oraz przypomina, że w walce organów ścigania z cyberprzestępczością szczególną uwagę należy poświęcać przestępstwom popełnianym na dzieciach; podkreśla w związku z tym potrzebę zacieśnienia współpracy wymiarów sprawiedliwości i policji państw członkowskich oraz współpracy z Europolem i Europejskim Centrum ds. Walki z Cyberprzestępczością (EC3) w celu zapobiegania cyberprzestępczości i jej zwalczania, w szczególności wykorzystywania seksualnego dzieci w internecie;

92. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia dyrektywy 2011/93/UE w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej; wzywa organy ścigania zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym do inwestowania w nowe technologie w celu zwalczania przestępczości w ciemnej sieci i ukrytej sieci; podkreśla, że Eurojust i Europol powinny uzyskać odpowiednie zasoby w celu usprawnienia identyfikacji ofiar, zwalczania zorganizowanych siatek sprawców wykorzystywania seksualnego oraz przyspieszenia wykrywania, analizy i zgłaszania treści pedofilskich online i offline;

93. uważa, że strategie na rzecz włączenia powinny koncentrować się w znacznym stopniu na dzieciach, ponieważ dzieci stanowią most wzajemnego zrozumienia między kulturami i społeczeństwami;

94. przypominając, że według sprawozdania Komisji za rok 2016 w sprawie postępów poczynionych w walce z handlem ludźmi co najmniej 15 % zarejestrowanych ofiar stanowiły dzieci, wzywa państwa członkowskie do podjęcia natychmiastowych działań w odpowiedzi na ogłoszenie Europolu, że w 2015 r. co najmniej 10 000 pozostawionych bez opieki dzieci będących uchodźcami i migrantami zaginęło w UE; wzywa państwa członkowskie i agencje UE do zwiększenia wysiłków w ramach współpracy transgranicznej, wymiany informacji oraz wspólnych śledztw, aby zwalczać handel dziećmi, transgraniczną przestępczość zorganizowaną oraz wykorzystywanie seksualne i inne formy wykorzystywania, a także aby chronić dzieci; wzywa państwa członkowskie i agencje europejskie do usprawnienia powoływania wykwalifikowanych opiekunów dla dzieci bez opieki oraz do zapewnienia, by zawsze uwzględniany był nadrzędny interes dziecka; wzywa państwa członkowskie do rejestrowania i ustalania tożsamości dzieci w przyjazny dla nich sposób oraz do zapobiegania ich zaginięciom poprzez dopilnowanie, by były one wpisywane do krajowych systemów ochrony dzieci; zaleca wzmocnienie istniejących narzędzi poszukiwania zaginionych dzieci, w tym europejskich telefonów alarmowych dla zaginionych dzieci; wzywa Komisję oraz państwa członkowskie do pełnego wykorzystania wiedzy Agencji Praw Podstawowych, jeżeli chodzi o wzmocnienie ochrony dzieci oraz o ochronę osób szczególnie wrażliwych w aktualnej sytuacji migracyjnej, zwłaszcza w punktach szybkiej rejestracji migrantów; przypomina, że we wszystkich politykach i działaniach UE, w tym migracji i azylu, należy brać pod uwagę i oceniać prawa i nadrzędny interes dziecka;

95. zachęca państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na programy, które skupiają się na zapobieganiu przedwczesnemu porzuceniu edukacji oraz na testowaniu dobrych praktyk w tej dziedzinie i dzieleniu się nimi;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

Prawa mniejszości

96. podkreśla, że mniejszości, które od wieków żyją wśród lub obok kultur większościowych w Europie, nadal spotykają się z dyskryminacją w UE; uważa, że rozwiązaniem tego problemu jest uznanie konieczności określenia minimalnych norm ochrony praw mniejszości oraz edukacja na temat różnorodności kulturowej i tolerancji, jako że zachowanie dziedzictwa europejskiego wzbogaca różnorodność;

97. podkreśla, że społeczności mniejszościowe mają szczególne potrzeby oraz że należy wspierać ich pełną równość we wszystkich obszarach życia gospodarczego, społecznego, politycznego i kulturalnego; podkreśla, że przestrzeganie i krzewienie podstawowych praw i wolności osób należących do mniejszości ma zasadnicze znaczenie;

98. wyraża zaniepokojenie, że grupy te napotykały przeszkody w egzekwowaniu swoich praw własności, dostępu do wymiaru sprawiedliwości i innych usług publicznych, do edukacji, opieki zdrowotnej i usług socjalnych, a także swoich praw kulturowych, które mogą zostać ukrócone; wzywa państwa członkowskie do podjęcia działań pozwalających uniknąć przeszkód administracyjnych i finansowych, które mogłyby utrudniać różnorodność językową na szczeblu europejskim i krajowym;

99. wzywa Komisję do określenia standardu polityki w zakresie ochrony mniejszości, jako że ochrona tych grup jest częścią kryteriów kopenhaskich obowiązujących zarówno kraje kandydujące, jak i państwa członkowskie; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, by ich systemy prawne gwarantowały niedyskryminowanie osób należących do mniejszości, oraz do podjęcia i wdrożenia ukierunkowanych środków ochronnych na podstawie odpowiednich norm międzynarodowych;

100. apeluje do państw członkowskich o wymianę dobrych praktyk i stosowanie sprawdzonych rozwiązań przy rozwiązywaniu problemów mniejszości na terenie całej Unii Europejskiej; zwraca uwagę, że władze regionalne i lokalne w UE mogą odegrać istotną rolę w kwestii ochrony mniejszości, i uważa, że reorganizacja administracyjna nie powinna mieć dla nich negatywnych skutków;

101. wzywa FRA do kontynuowania sprawozdawczości na temat dyskryminacji ze względu na przynależność do mniejszości i do dalszego gromadzenia danych w tym zakresie;

102. zachęca państwa członkowskie, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania bez dalszej zwłoki Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych i Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych; przypomina również o potrzebie wdrożenia zasad opracowanych w ramach OBWE;

103. wzywa państwa członkowskie do należytego uwzględnienia perspektywy praw mniejszości, zapewnienia prawa do używania języka mniejszościowego i ochrony różnorodności językowej w Unii; wzywa Komisję do usprawnienia planu promowania nauczania i używania języków regionalnych jako potencjalnej metody zwalczania dyskryminacji językowej w UE;

104. wzywa UE do wdrożenia rezolucji Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1985 (2014) w sprawie sytuacji i praw mniejszości narodowych w Europie z pełnym poszanowaniem zasady pomocniczości; podkreśla, że wszystkie telefony alarmowe i oficjalne linie wsparcia działające w państwach członkowskich powinny być dostępne nie tylko w językach urzędowych danego kraju, ale i w językach mniejszościowych oraz w głównych językach UE dzięki przekierowywaniu rozmów;

Prawa osób niepełnosprawnych

105. z zadowoleniem przyjmuje uwagi końcowe dotyczące postępów UE we wdrażaniu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i wzywa Komisję oraz państwa członkowskie, by wykorzystały te zalecenia jako okazję do stania się wzorem do naśladowania poprzez zapewnienie jej skutecznego i dokładnego wdrożenia najszybciej, jak to tylko możliwe;

106. podkreśla, że osoby niepełnosprawne mają prawo do korzystania na równi z innymi osobami z praw podstawowych, w tym z niezbywalnego prawa do godności, zdrowia i rodziny, samodzielnego życia, niezależności i pełnej integracji społecznej, dostępu do wymiaru sprawiedliwości, towarów i usług, a także z praw wyborczych i konsumenckich zgodnie z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych; wzywa Unię Europejską i państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, aby wszystkie osoby niepełnosprawne mogły korzystać z ogółu praw zapisanych w Traktatach i w unijnym prawodawstwie; zauważa, że podejście do niepełnosprawności oparte na prawach

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

człowieka nie jest jeszcze w pełni popierane, co skutkuje dyskryminacją osób niepełnosprawnych w UE, a także wzywa UE i państwa członkowskie do intensywniejszych wysiłków na rzecz dostosowania swoich ram prawnych do wymogów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych i do skutecznej integracji osób niepełnosprawnych w społeczeństwie;

107. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia strategii na rzecz zapewnienia osobom niepełnosprawnym skutecznego dostępu do rynku pracy; ubolewa nad faktem, że niektóre fundusze UE dostępne na integrację osób niepełnosprawnych wciąż nie są w pełni wykorzystywane do tego celu; wzywa Komisję do uważnego monitorowania wykorzystania tych funduszy oraz do podejmowania działań w razie potrzeby;

108. przypomina, że osoby o zaburzeniach intelektualnych i psychospołecznych napotykają szczególne przeszkody w korzystaniu z praw podstawowych, oraz wzywa państwa członkowskie, a także władze regionalne i lokalne do większych wysiłków na rzecz promowania samodzielności i włączenia tych osób na równi z innymi;

109. zwraca uwagę, że prawa człowieka przysługujące kobietom i dzieciom niepełnosprawnym są nieproporcjonalnie naruszane na różne sposoby, na przykład odmawia się im dostępu do podstawowych usług takich jak edukacja czy opieka zdrowotna lub umieszcza się je w placówkach z dala od ich rodzin i społeczności, oraz że osoby te są bardziej narażone na przemoc, wykorzystywanie, w tym wykorzystywanie seksualne, oraz inne formy złego traktowania; podkreśla konieczność podjęcia przez UE, państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne daleko idących działań politycznych uwzględniających aspekt płci w celu zapewnienia dokładnego wdrożenia Konwencji ONZ o prawach dziecka w powiązaniu z Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych;

110. wzywa UE i państwa członkowskie do rozwijania usług wsparcia dla niepełnosprawnych dzieci i ich rodzin w społecznościach lokalnych w celu promowania deinstytucjonalizacji oraz zapewnienia im integrującego systemu edukacyjnego;

111. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by linia alarmowa 112 była w pełni dostępna dla osób niepełnosprawnych a poziom wiedzy o jej istnieniu został zwiększony w drodze kampanii uświadamiających;

112. apeluje do UE, państw członkowskich oraz władz regionalnych i lokalnych, aby zwiększyły zasoby finansowe i ludzkie przeznaczane na mechanizmy monitorowania utworzone na mocy art. 33 ust 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych w celu umożliwienia realizacji ich zadań oraz aby zagwarantowały ich niezależność poprzez zapewnienie, by ich skład i działania uwzględniały zasady paryskie dotyczące funkcjonowania krajowych instytucji ds. praw człowieka;

113. wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do zapewnienia wolności słowa i faktycznego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym; zauważa, że działaniom tym powinno towarzyszyć zapewnianie napisów, tłumaczenia na język migowy, dokumentów zapisanych alfabetem Braille'a i formatów ułatwiających odczytanie; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia rozwiązań dostępnych dla niepełnosprawnych uchodźców; zwraca uwagę na szczególne zagrożenia dla niepełnosprawnych uchodźców, migrantów i osób ubiegających się o azyl, którzy nie mają dostępu do informacji i komunikacji w dostępnych formatach oraz mogą być przetrzymywani w warunkach niezapewniających odpowiedniego wsparcia czy zakwaterowania;

Osoby starsze

114. zwraca uwagę, że aktywne starzenie się i solidarność międzypokoleniowa są ważnymi kwestiami, które można wzmocnić dzięki podejściu opartemu na prawach człowieka, jako że stanowi ono element jednej z najbardziej dogłębnych transformacji gospodarczych i społecznych, w obliczu której znalazły się kraje rozwinięte; wzywa państwa członkowskie do zachęcania do zwiększonego i czynnego udziału osób starszych w rynku pracy poprzez inicjatywy społeczne i gospodarcze w celu zwalczania wykluczenia społecznego, a także do zapewnienia im łatwego dostępu do usług zdrowotnych;

115. podkreśla, że dyskryminacja ze względu na wiek jest wszechobecnym zjawiskiem w dzisiejszych społeczeństwach, często powiązany z innymi formami dyskryminacji, w tym ze względu na rasę lub pochodzenie etniczne, religię, niepełnosprawność, zdrowie lub warunki społeczno-ekonomiczne, tożsamość płciową czy orientację seksualną; wzywa państwa członkowskie do realizacji działań ukierunkowanych na ponowne włączenie osób starszych w życie społeczności, aby przeciwdziałać ich izolacji;

116. wzywa UE i państwa członkowskie do czynnego zaangażowania się w działalność otwartej grupy roboczej ONZ ds. starzenia się oraz do wzmocnienia wysiłków na rzecz ochrony praw osób starszych;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

Prawa Romów

117. zauważa, że osoby należące do mniejszości romskiej mają prawo do swobodnego przemieszczania się, i wzywa państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne, aby zabezpieczyły to prawo i nie planowały strategii w zakresie osiedlania się w oparciu o względy etniczne; wyraża zaniepokojenie, że osoby należące do mniejszości romskiej są nieproporcjonalnie często poddawane przymusowym wysiedleniom w wielu państwach członkowskich;

118. ubolewa, że Romowie wciąż stykają się z nastrojami antycygańskimi, systematycznym rasizmem i rasizmem instytucjonalnym, a także przypomina, że dyskryminacja Romów w sferze zatrudnienia, mieszkalnictwa, edukacji, opieki zdrowotnej, dostępu do wymiaru sprawiedliwości czy w jakiegokolwiek innej dziedzinie jest niedopuszczalna i szkodliwa dla społeczeństwa UE; dlatego apeluje do państw członkowskich oraz władz regionalnych i lokalnych, aby – w świetle sprawozdania Komisji z 2015 r. w sprawie wdrożenia ram UE dotyczących krajowych strategii na rzecz integracji Romów – niezwłocznie wdrożyły w całości krajowe strategie dotyczące Romów, aby podjęły konkretne działania w celu zwalczania rasowej dyskryminacji Romów w myśl przepisów dyrektywy w sprawie równości rasowej i EKPC oraz aby zwalczały nastroje antycygańskie zgodnie z decyzją ramową w sprawie rasizmu i ksenofobii;

119. przywołuje orzecznictwo TSUE, w którym stwierdził on, że zasada równego traktowania, do której odwołuje się dyrektywa 2000/43/WE, ma zastosowanie do osób, które, mimo że same nie należą do danej rasy lub grupy etnicznej, to jednak doświadczają mniej korzystnego traktowania lub konkretnej szkody z jednego z tych powodów;

120. wzywa Komisję do włączenia do głównego nurtu działań monitorowania praktyk dyskryminacyjnych we wszystkich obszarach, w szczególności w obszarze edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa i opieki zdrowotnej, oraz do zwracania szczególnej uwagi na to, by wszystkie programy były wdrażane w sposób, który zmniejsza nierówności między Romami a resztą obywateli; ponadto wzywa Komisję do podjęcia działań przeciwko tym państwom członkowskim, które promują i umożliwiają zinstytucjonalizowaną dyskryminację i segregację;

121. potępia praktykę segregacji dzieci romskich w szkołach, która w skrajnie negatywny sposób wpływa na ich późniejsze perspektywy życiowe; popiera działania Komisji zmierzające do ukrócenia tej praktyki za pomocą postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz wzywa państwa członkowskie do podejmowania skutecznych kroków w celu wyeliminowania segregacji w szkołach i do przedstawienia planów dotyczących środków integracji dzieci romskich;

122. wzywa państwa członkowskie i Komisję do wzmocnienia strategii na rzecz integracji Romów i ubogich społeczności poprzez rozszerzenie ich zakresu, tak by obejmowały 80 milionów obywateli; apeluje również o wzmocnienie komisyjnej grupy zadaniowej ds. Romów i krajowych punktów kontaktowych, o stworzenie regionalnych i lokalnych punktów kontaktowych oraz regionalnych platform na rzecz integracji Romów, a także o opracowanie internetowego forum polityki we współpracy z europejską platformą na rzecz integracji Romów; wzywa FRA do kontynuowania gromadzenia danych na temat sytuacji Romów oraz do opracowania i zaproponowania zestawu wskaźników integracji Romów, które umożliwiłyby śledzenie postępów w tym obszarze; wzywa państwa członkowskie do ustanowienia dnia 2 sierpnia Dniem Pamięci o Zagładzie Romów;

Prawa osób LGBTI

123. potępia wszelkie akty dyskryminacji i przemocy ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową; zachęca Komisję do opracowania planu, który zagwarantuje równe prawa i szanse wszystkim obywatelom i który będzie szanować kompetencje państw członkowskich, oraz do monitorowania prawidłowej transpozycji i prawidłowego wdrożenia przepisów unijnych dotyczących osób LGBTI; w tym względzie z zadowoleniem przyjmuje przygotowany przez Komisję wykaz działań mających na celu osiągnięcie postępów na drodze do równouprawnienia osób LGBTI, w tym kampanię komunikacyjną Komisji na rzecz zwalczania stereotypów i poprawy społecznej akceptacji osób LGBTI; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego działającymi na rzecz praw osób LGBTI; zwraca uwagę, że badania terenowe FRA wykazały, iż funkcjonariusze publiczni postrzegają prawo i politykę Unii jako główne czynniki wspierające krajowe działania na rzecz promocji równouprawnienia osób LGBTI;

124. ubolewa nad faktem, że osoby LGBTI doświadczają nękania i prześladowania już w szkole i są dyskryminowane w różnych dziedzinach życia, w tym w miejscu pracy; apeluje do państw członkowskich o zwrócenie szczególnej uwagi na homofobię w sporcie, sytuację młodych osób LGBTI oraz szykanowanie w szkole; zachęca państwa członkowskie do wspierania związków zawodowych i organizacji pracodawców w ich wysiłkach mających na celu przyjęcie polityki dotyczącej różnorodności i niedyskryminacji, ukierunkowanej na osoby LGBTI;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

125. odwołuje się do orzecznictwa ETPC dotyczącego praw osób LGBTI; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rosnąca liczba państw członkowskich poczyniła już kroki służące propagowaniu i lepszej ochronie praw osób LGBTI, a także przyjęła nowe procedury dotyczące prawnego uznawania płci w odniesieniu do praw podstawowych tych osób; wzywa Komisję i jej agencje do gromadzenia danych na temat łamania praw człowieka wobec osób LGBTI oraz do dzielenia się z państwami członkowskimi najlepszymi praktykami dotyczącymi ochrony ich praw podstawowych, a także zachęca państwa członkowskie do pełnego informowania osób LGBTI o ich prawach i do wymiany najlepszych praktyk w tym zakresie; potępia praktyki medyczne, które naruszają prawa podstawowe osób transpłciowych i interseksualnych;

126. zauważa, że osoby transpłciowe są nadal uważane w większości państw członkowskich za osoby chore umysłowo, i wzywa państwa członkowskie do dokonania przeglądu krajowych katalogów dotyczących zdrowia psychicznego oraz do opracowania alternatywnych, niestygmatyzujących modeli dostępu, zapewniając, by konieczne leczenie medyczne pozostało dostępne dla wszystkich osób transpłciowych; zaznacza, że przymusowa sterylizacja stanowi naruszenie praw podstawowych; wyraża zadowolenie z powodu niedawnego przyjęcia przez niektóre państwa członkowskie nowych procedur prawnego uznawania płci, cechujących się większym poszanowaniem praw podstawowych osób transpłciowych;

127. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji ukierunkowaną na depatologizację tożsamości transpłciowej w ramach przeglądu międzynarodowej klasyfikacji chorób Światowej Organizacji Zdrowia; wzywa Komisję do intensyfikacji wysiłków mających na celu zapobieżenie uznaniu rozbieżności poczucia płci w dzieciństwie za nową pozycję w międzynarodowej klasyfikacji chorób;

128. jest zdania, że podstawowe prawa osób LGBTI będą prawdopodobnie lepiej chronione, jeżeli umożliwi się im dostęp do instytucji prawnych, takich jak konkubinaty, zarejestrowany związek partnerski lub związek małżeński; pozytywnie ocenia fakt, że 18 państw członkowskich oferuje obecnie takie możliwości, i apeluje do pozostałych państw członkowskich, aby rozważyły pójście za tym przykładem;

129. wzywa Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego pełnego wzajemnego uznawania skutków prawnych oraz swobodnego przepływu wszystkich aktów stanu cywilnego osób indywidualnych, par oraz rodzin w całej UE (w tym wszelkich takich dokumentów dotyczących związków małżeńskich i zarejestrowanych związków partnerskich, legalnej zmiany płci oraz adopcji i urodzenia), łącznie z prawnym uznaniem płci, w celu ograniczenia dyskryminujących przeszkód prawnych i administracyjnych napotykanych przez obywateli korzystających z prawa do swobodnego przemieszczania się;

Obywatelstwo

130. z wielkim zaniepokojeniem odnotowuje nasilanie się eurosceptycyzmu i agresywnych poglądów politycznych i w związku z tym apeluje do UE i państw członkowskich o zwiększenie uczestnictwa obywateli – zwłaszcza młodych ludzi i organizacji społeczeństwa obywatelskiego – w sprawach UE, tak aby Europejczycy mogli wyrażać swoje obawy i opinie poprzez kanały demokratyczne;

131. uważa, że trzeba koniecznie zmniejszyć obciążenie administracyjne związane z uczestnictwem w życiu publicznym i propagować e-rządzenie w całej UE; wzywa też do zwiększenia skuteczności mechanizmów takich jak inicjatywa obywatelska;

132. zachęca do rozwijania e-konsultacji jako mechanizmu bezpośredniego uczestnictwa obywateli umożliwiającego pozyskiwanie wiedzy na temat oczekiwań obywateli wobec rządu i administracji publicznej; uważa, że konieczne jest usunięcie przeszkód proceduralnych i językowych, które zniechęcają obywateli do udziału w procesach decyzyjnych instytucji publicznych na wszystkich poziomach sprawowania rządów; podkreśla potrzebę przejrzystości nie tylko w procesie decyzyjnym instytucji, ale i w monitorowaniu sposobu załatwiania spraw dotyczących usług świadczonych przez instytucje publiczne; podkreśla potrzebę promowania świadczenia takich usług za pośrednictwem dostępnych mediów cyfrowych; ponownie podkreśla znaczenie uświadamiania na temat Karty;

133. zauważa, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje charytatywne, religijne i zajmujące się pracą młodzieży, odgrywają kluczową rolę pod względem uczestnictwa obywateli w życiu społecznym, oraz wzywa UE, państwa członkowskie oraz władze regionalne i lokalne do wspierania i promowania ich pracy; wzywa państwa członkowskie i UE do ochrony wolności zgromadzeń i wolności zrzeszania się zapisanej w Karcie;

Wtorek, 13 grudnia 2016 r.

134. uważa, że edukacja obywatelska i dialog międzykulturowy pomagają obywatelom lepiej zrozumieć znaczenie uczestnictwa w życiu społecznym i politycznym, podczas gdy edukacja w dziedzinie praw człowieka uświadamia im lepiej ich własne prawa i uczy szacunku dla praw innych osób; apeluje do państw członkowskich, aby opracowały krajowe plany działania na rzecz edukacji w dziedzinie praw podstawowych, obejmujące wkład UE w rozwój ram praw podstawowych, i aby wdrożyły Kartę nauczania w zakresie demokratycznego obywatelstwa i praw człowieka Rady Europy; wzywa władze regionalne i lokalne do czynnego udziału w wyżej wymienionych działaniach;

135. z zaniepokojeniem zauważa, że osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” związanych z ubóstwem i wykluczeniem społecznym wymaga dalszych starań; wzywa państwa członkowskie do znalezienia odpowiedniej polityki obejmującej wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia i dostęp do usług i edukacji o wysokiej jakości; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia, aby ich polityka społeczna i polityka zatrudnienia nie dyskryminowały ze względu na rozmiar i strukturę gospodarstw domowych;

Prawa cyfrowe

136. przypomina, że wszystkie osoby mają prawo do prywatności i prawo do ochrony danych osobowych, które ich dotyczą, w tym prawo dostępu do danych zebranych na ich temat, i prawo do dokonania sprostowania; podkreśla, że każdy ma prawo do decydowania o swoich danych osobowych, a zwłaszcza wyłączone prawo do decydowania o wykorzystywaniu i przekazywaniu swoich danych osobowych; podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny wdrożyć środki umożliwiające każdemu obywatelowi usunięcie treści, które mogą zaszkodzić jego godności lub reputacji, przy jednoczesnym poszanowaniu wolności wypowiedzi i informacji oraz zgodnie z odpowiednim prawodawstwem i orzecznictwem; zauważa, że w przypadku braku szczególnego interesu publicznego każda osoba ma prawo do decydowania, jakie dane można udostępnić, prawo do usuwania danych oraz prawo do bycia zapomnianym zgodnie z prawem unijnym i krajowym;

137. jest zaniepokojony, że obywatele nie są w pełni świadomi swoich praw i dostępnych środków odwoławczych; uważa, że zasadnicze znaczenie ma zaznajomienie obywateli, a w szczególności dzieci, ze znaczeniem ochrony danych osobowych, w tym w cyberprzestrzeni, oraz z zagrożeniami, na jakie są narażeni, zwłaszcza z uwagi na szybkie zmiany technologiczne i rosnącą liczbę cyberataków; wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków w zakresie alfabetyzacji w dziedzinie nowych mediów oraz do uczynienia z tego integralnej części programów nauczania; wzywa państwa członkowskie do podjęcia środków w celu przeciwdziałania nękanii w internecie zwłaszcza wtedy, kiedy dotyczy ono szczególnie grup dzieci;

138. zwraca uwagę, że każdy ma prawo do swobodnego wyrażania i rozpowszechniania swoich opinii w internecie zgodnie ze stosownym ustawodawstwem i orzecznictwem; podkreśla, że nikogo nie wolno dyskryminować z powodu tego, że nie korzysta z usług cyfrowych; apeluje do Komisji o podjęcie działań w nawiązaniu do konsultacji społecznych w sprawie unijnej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i o dokonanie przeglądu dyrektywy, m.in. w odniesieniu do kwestii związanych z prawami podstawowymi;

139. przypomina o konieczności zbadania wpływu, jaki niektóre nowe technologie – takie jak bezzałogowe statki powietrzne – mogą mieć na prawa podstawowe, a w szczególności na prawo do prywatności; zwraca też uwagę na wyzwanie, jakie stanowi wpływ powszechnego korzystania z internetu na prawa podstawowe, szczególnie pod względem ochrony danych osobowych, zwalczania nękania przez internet czy handlu ludźmi, zwłaszcza w celu wykorzystywania seksualnego i wyzysku w pracy;

140. podkreśla potrzebę poszanowania prawa do ochrony przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym zgodnie z art. 30 Europejskiej karty społecznej; wzywa wszystkie państwa członkowskie do wprowadzenia środków wsparcia mających na celu zapewnienie swoim obywatelom godnych warunków życia oraz skuteczne zwalczanie bezrobocia, wykluczenia społecznego, ubóstwa i niedostatecznej opieki zdrowotnej;

o

o o

141. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom i rządów państw członkowskich oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.